

บทที่ 1

บททั่วไป

ส่วนที่ 1 วิเคราะห์ศัพท์ "บุตรบุญธรรม"

ความสำคัญของการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม ย่อมเป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปแล้วว่า เด็กในวันนี้คือผู้ใหญ่ในวันหน้า ซึ่งจะเป็นกำลังของประเทศชาติในอนาคต เด็กทุกคนต้องการได้รับความรัก ความอบอุ่น และการเลี้ยงดูอย่างเหมาะสมจากบิดามารดา บิดามารดาถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อบุตรนับตั้งแต่แรกเกิด¹ บิดา มารดาเป็นผู้ให้ประสบการณ์ในการเลี้ยงดูในระยะเริ่มต้นของการเจริญเติบโต ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับทารก เด็กที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีไ้แก่นั้นจะต้องอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดีและเหมาะสม ซึ่งสิ่งแวดล้อมที่ดีที่สุดสำหรับเด็กก็คือ บ้าน หรือครอบครัวที่อบอุ่น บุคคลและครอบครัวมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการก่อรูปทัศนคติ และพฤติกรรมของมนุษย์ สถาบันครอบครัวเป็นสถาบันที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นสถาบันแรกซึ่งหล่อหลอมทัศนคติ บุคลิกภาพ² ในค่านิยมพื้นฐานในงานสังคมสงเคราะห์ข้อ (12) ยังกล่าวไว้ว่า "ครอบครัวเป็นหน่วยงานสังคมเบื้องต้นที่สำคัญที่สุดของสังคมมนุษย์"³ แต่ปัจจุบันนี้มีเด็กเป็นจำนวนมากที่ต้องถูกแยกจากครอบครัวด้วยสาเหตุต่าง ๆ เช่น บ้านแตกแยก การหย่าร้างของบิดา มารดา การไม่ยอมรับและทอดทิ้งเด็ก บิดามารดาเจ็บป่วย พุพพลภาพหรือตาย สภาวะเหล่านี้มีผลกระทบต่อเด็กโดยตรง ซึ่งมีผลทำให้

¹ จิตติมา โสภารัตน์, การแยกเด็กจากมารดา, (เอกสารโรเนียว), หน้า 1.

² จิตติมา โสภารัตน์, "การพัฒนาคุณภาพและทัศนคติของนักสังคมสงเคราะห์," การบริหารงานสังคมสงเคราะห์, เอกสารบรรณาธิการงานประกาศเกียรติคุณนักสังคมสงเคราะห์ อวรุโส ประจำปี พ.ศ. 2522 (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สถานสงเคราะห์หญิงปากเกร็ด, 2523), หน้า 205.

³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 184.

เด็กไม่สามารถได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากบิดามารดาได้ นอกจากนี้ในบางประเทศ ภัยสงครามก็ทำให้เด็กกลายเป็นเด็กกำพร้า อนาคต ภายในเวลาอันรวดเร็ว ในการประชุมทำเนียบขาวเกี่ยวกับสวัสดิการเด็ก (White House Conference) ในปี ค.ศ. 1909 ได้ยอมรับว่าชีวิตครอบครัว เป็นผลิตภัณฑ์ของอารยธรรมที่สูงที่สุด และ ดีงามที่สุด เด็กไม่ควรถูกแยกออกจากครอบครัว ยกเว้นในกรณีฉุกเฉินและจำเป็นจริง¹ แต่เมื่อเด็กถูกแยกออกจากครอบครัวแล้ว สังคมก็จำเป็นต้องยื่นมือเข้าช่วยเหลือ โดยจัดหาครอบครัวใหม่ให้แก่เด็ก หรือที่เรียกว่า "การรับบุตรบุญธรรม"

ปัจจุบันนี้ความเปลี่ยนแปลงของสังคมมีผลกระทบต่อเด็กเป็นอย่างมาก ชีวิตทุกชีวิตต้องดิ้นรนต่อสู้เพื่อความอยู่รอดของตนเอง ทำให้บิดามารดาเกิดความเห็นแก่ตัว ขาดความรับผิดชอบต่อบุตรของตน มีเด็กเป็นจำนวนมากที่ถูกทอดทิ้งอยู่ในโรงพยาบาล และไปเติบโตในสถานเลี้ยงเด็กกำพร้าและสถานสงเคราะห์ จากสถิติจำนวนเด็กที่ถูกทอดทิ้งอยู่ในโรงพยาบาลและถูกส่งเข้าไปอยู่ในสถานสงเคราะห์ต่าง ๆ ของกรมประชาสงเคราะห์ พบว่าในปี พ.ศ. 2519 มีเด็กอยู่ในสถานสงเคราะห์ 508 คน² ในปี พ.ศ. 2520 มีเด็กอยู่ในสถานสงเคราะห์ 673 คน³ ในปี พ.ศ. 2521 มีเด็กอยู่ในสถานสงเคราะห์ 938 คน⁴ และในปี พ.ศ. 2522 มีเด็กอยู่ในสถานสงเคราะห์ 912 คน⁵

¹ Hazel Fredericksen, The Child and His Welfare (San Francisco W.H. Freeman and Company, 1948), p.24.

² กรมประชาสงเคราะห์, "รายงานประจำปี 2519" (กรุงเทพฯ : กรมประชาสงเคราะห์), หน้า 3.

³ กรมประชาสงเคราะห์, "รายงานประจำปี 2520" (กรุงเทพฯ : กรมประชาสงเคราะห์), หน้า 4.

⁴ กรมประชาสงเคราะห์, "รายงานประจำปี 2521" (กรุงเทพฯ : กรมประชาสงเคราะห์), หน้า 4.

⁵ กรมประชาสงเคราะห์, "รายงานประจำปี 2522" (กรุงเทพฯ : กรมประชาสงเคราะห์), หน้า 5.

เด็กในสถานสงเคราะห์ที่มีความรู้สึกเจ็บปวด เสียใจ สนุก และมีความสุขเช่นเดียวกับ
 เด็กทั่วไป แต่ในความรู้สึกนั้นจะแฝงความรู้สึกที่อ้างว้างโดดเดี่ยวมากกว่า เพราะการ
 ขาดบิดา มารดา หรือญาติใกล้ชิดที่จะให้ความคุ้มครองดูแล ให้ความรัก ความอบอุ่น
 ที่เพียงพอ ฉะนั้น เด็กส่วนใหญ่เหล่านี้จึงเกิดความไม่ไว้วางใจสิ่งใด ๆ เพราะเหตุ
 ผลจากประสบการณ์ที่ไม่ดีที่ติดตัวมาแต่ต้น¹ เมื่อเด็กเหล่านี้เติบโตขึ้น ก็จะมีพฤติกรรม
 ที่ไม่เหมือนคนอื่นในสังคม ปัญหาอาชญากรรมและยาเสพติดที่เกิดขึ้นนั้น เมื่อได้สอบถาม
 ถึงประวัติของผู้กระทำผิดแล้ว ปรากฏว่าส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ขาดความอบอุ่นในวัยเด็ก ขาดการ
 อบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวที่ดี จากรายงานของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง ปรากฏ
 ว่าจำนวนการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นทุกปี ในปี 2514
 เด็กทำผิดถูกจับส่งไปสถานพินิจ 4359 คน ปี 2515 จำนวน 3927 คน ปี 2516 จำนวน
 4418 คน ปี 2517 เพิ่มเป็น 5024 คน นอกจากนี้ปัญหายาเสพติดก็ถือเป็นสิ่งสำคัญที่
 บั่นทอนสติปัญญาและอนาคตของเยาวชนอย่างมาก เด็กที่ขาดความรัก ความอบอุ่น
 มักจะหันเข้าหาที่พึ่งทางอื่นที่คิดว่าจะทำให้มีความสุขแทนได้ ยาเสพติดจะทำให้คนรู้สึกมี
 ความสุขไม่ต้องคิด ไม่ต้องวิตกกังวลต่อสิ่งใดในระยะแรก เด็กและเยาวชนจึงคิดว่า
 จะเป็นที่ยิ่งที่ได้ แต่เมื่อติดยาเสพติดแล้ว ก็ยากที่จะรักษาให้หายเป็นปกติได้ จากสถิติ
 ของสำนักงาน ป.ป.ส. พบว่าประเทศไทยมีผู้ติดยาเสพติดอยู่กว่า 600,000 คน ใน
 จำนวนนี้เป็นเด็กและเยาวชนอายุ 16 - 24 ปี อยู่ถึง 70 %

¹ วิสา เบ็ญจะมโน, "การจักกลุ่มในสถานสงเคราะห์," สังคมสงเคราะห์
 เชียงปฏิบัติ, เอกสารฝึกอบรมเล่ม 1 หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ภาคปฏิบัติ รุ่น 1 ในการ
 อบรมนักสังคมสงเคราะห์ซึ่งเป็นข้าราชการกรมประชาสงเคราะห์ ที่ศูนย์ฝึกอบรมข้าราชการ
 กรมประชาสงเคราะห์ (กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ฝึกอบรมข้าราชการกรมประชาสงเคราะห์,
 2525), หน้า 222.

ปัญหาสังคมเหล่านี้ นับวันก็จะทวีความรุนแรงและร้ายกาจมากขึ้น ซึ่งถ้าไม่ได้รับการเยียวยารักษา ก็อาจกลายเป็นปัญหาอันยิ่งใหญ่และเป็นอันตรายต่อสังคมส่วนรวมได้ การแก้ปัญหาสังคมนั้นควรจะต้องแก้ที่มูลเหตุ เมื่อเราทราบแล้วว่าปัญหาที่เกิดขึ้นนั้น ส่วนใหญ่เกิดจากเด็กที่ขาดความอบอุ่นจากครอบครัว เราก็ควรพยายามให้เด็กทุกคนที่เกิดมามีครอบครัว มีความรักและความอบอุ่น แม้ว่าบางกรณีเด็กไม่สามารถจะอยู่กับครอบครัวที่แท้จริงของคนได้ด้วยความจำเป็นอย่างไรก็ตาม ก็ควรพยายามหาครอบครัวใหม่ให้เด็ก โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและความต้องการของครอบครัวนั้น ๆ ในการที่จะรับเด็กไปอุปการะเลี้ยงดูอย่างบุตรที่แท้จริงของคนด้วย ซึ่งหน้าที่ในการควบคุมดูแลนี้ควรจะเป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องยื่นมือเข้ามาช่วยเหลือ มีฉะนั้นอาจจะกลายเป็นแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบจากเด็ก แทนที่จะเป็นการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก

ปัจจุบันนี้อาจกล่าวได้ว่า เด็กและเยาวชนเป็นประชากรกลุ่มที่เป็นพลังสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในระยะยาว เนื่องจากเด็กและเยาวชนเป็นประชากรกลุ่มใหญ่ที่สุดของประเทศ จากการคาดประมาณจำนวนประชากรของประเทศไทยพบว่า ในปี 2523 ซึ่งประเทศไทยมีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 47.17 ล้านคนนั้น ในจำนวนนี้ เป็นประชากรที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี จำนวนถึง 27.12 ล้านคน หรือเท่ากับร้อยละ 57.49 ของประชากรทั้งหมด และในจำนวนนี้จะเป็นประชากรวัยเด็ก ที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี จำนวนถึง 19.38 ล้านคน หรือเท่ากับร้อยละ 40.08 ของประชากรทั้งหมด¹ จะเห็นได้ว่า การที่มีประชากรวัยเด็กเป็นจำนวนมากนี้ เป็นเรื่องที่จะต้องให้

¹ กระทรวงมหาดไทย, สำนักนโยบายและแผน, แผนมหาดไทยแม่บท ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2525 - 2529 (กรุงเทพมหานคร สำนักนโยบายและแผน กระทรวงมหาดไทย, 2524), หน้า 87.

ความสำคัญแก่เด็กเป็นอย่างมาก การจ้บบริการและสวัสดิการให้แก่เด็กถือเป็นงานสำคัญอย่างหนึ่งของรัฐ เพื่อให้เด็กที่ทะเลาะโตเป็นผู้ใหญ่ เป็นคนดี และเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติต่อไปในอนาคต ในประเทศฟิลิปปินส์ได้มีประกาศนโยบายว่า เด็กเป็นทรัพย์สินสมบัติที่มีความสำคัญที่สุดสิ่งหนึ่งของชาติ จะต้องมีความพยายามกระทำในทุก ๆ อย่างเพื่อที่จะเพิ่มพูนสวัสดิการและส่งเสริมให้เขามีโอกาสสูงขึ้นในอันที่จะทำให้เกิดประโยชน์และประสบความสำเร็จในชีวิตของเด็ก ¹

บุตรบุญธรรมในความหมายทั่วไป คำว่าบุตรบุญธรรมนี้มิใช่เป็นของใหม่ที่จะเพิ่งจะเกิดขึ้น แต่มีมานานแล้ว ความหมายของคำว่าบุตรบุญธรรม ก็คือการนำบุตรของผู้อื่นซึ่งมิใช่บุตรแท้ ๆ ของตนมาเลี้ยงดูเป็นบุตร ระหว่างผู้เลี้ยงและเด็ก ต่างก็มีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายต่อกัน บางท่านได้ให้ความหมายว่า การเป็นบุตรบุญธรรมเกิดจากการกระทำทางกฎหมายที่ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลสองคน โดยไม่จำเป็นต้องเป็นสายโลหิตเดียวกัน ทั้งไม่จำเป็นต้องมีสัญชาติเดียวกัน ² ในประวัติศาสตร์มิได้ปรากฏแน่ชัดว่าบุตรบุญธรรมนี้มีขึ้นในยุคใดสมัยใด แต่ในกฎหมายบาบิโลเนียน ได้กล่าวป้องกันสิทธิของประชาชนที่จะเป็นบุตรบุญธรรมและได้กล่าวถึง เด็กกำพร้าซึ่งตกเป็นบุตรบุญธรรมของบุคคลจะไม่ถูกตัดสิทธิจากการรับมรดกในทรัพย์สินโดยปราศจากกระบวนการทางกฎหมาย ในกฎหมายสเปนซึ่งกล่าวหน้ามากในเรื่องบุตรบุญธรรมได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการพิสูจน์สอบสวนว่า การรับบุตรบุญธรรมนั้นต้องเป็นผลดีแก่เด็ก ³ สำหรับประเทศไทยนั้น การรับ

¹ Presidential Decree No.603, The Child and Youth Welfare Code, (Manila), p.8.

² ชาติชาย อัครวิบูลย์และ สมบูรณ์ ชัยเดชสุริยะ, คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 5 ว่าด้วยครอบครัว. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2521, หน้า 448.

³ สุพิศรา เพชรบุรี, "ทัศนคติของคนไทยบางกลุ่มต่อการรับบุตรบุญธรรม".

บุตรบุญธรรมได้กระทำกันมาเป็นเวลานานแล้ว ในสมัยโบราณมีการนิยมเอาลูกหลานของญาติพี่น้องมาเลี้ยงดูอบรมสั่งสอน ส่วนมากจะเป็นเด็กหญิงเพื่ออบรมให้เป็นกุลสตรี ซึ่งต่างจากคนจีน มักชอบเลี้ยงชายมากกว่าเพราะต้องการผู้สืบสกุล

การรับบุตรบุญธรรมเป็นวิธีการทดแทนการเลี้ยงดูโดยครอบครัวของเด็กเอง และเป็นกระบวนการเกี่ยวข้องกับด้านสังคมและกฎหมาย ซึ่งมีความสัมพันธ์แบบบิดามารดา และบุตร ระหว่างบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องเนื่องกันโดยกำเนิด¹ เป็นที่ยอมรับกันแล้วว่า การรับบุตรบุญธรรมนั้นไม่เป็นแค่เพียงวิธีการทางกฎหมายเท่านั้น แต่ยังเป็นสิ่งสำคัญซึ่งเกี่ยวข้องกับสังคมและความรับผิดชอบ² ดังนั้น สังคมจึงเข้ามามีส่วนร่วมในการคุ้มครองบุคคลทุกฝ่ายในการรับบุตรบุญธรรม ในต่างประเทศมักจัดให้มีศาลครอบครัว (Family Court) ซึ่งรับผิดชอบในขบวนการการรับบุตรบุญธรรมด้วย สำหรับประเทศไทย ปัจจุบันนี้ยังไม่มีศาลครอบครัวแต่ก็มีหน่วยงานซึ่งดำเนินการในค่านี้อยู่เพื่อให้ความคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็กได้มากยิ่งขึ้น

บุตรบุญธรรมในความเห็นของนักสังคมบางท่าน ได้มีนักสังคมบางท่านได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการรับบุตรบุญธรรมไว้อย่างละเอียด เช่น

Alfred Kadushin ได้กล่าวไว้ว่า บุตรบุญธรรม หมายถึงการก่อให้เกิดครอบครัวที่มีความเกี่ยวพันกันทางกฎหมายและสังคมมากกว่าทางชีววิทยา ในค่านับเด็ก การรับบุตรบุญธรรมก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างถาวรในครอบครัวที่มีความเกี่ยวพันกัน

¹ Lala B. Child Welfare : Policies and Practice (New York McGraw - Hill Company, 1972), p.359.

² Child Welfare League of America, Standards for Adoption Service (New York : Child Welfare League of America, 1978).

การรับบุตรบุญธรรมเป็นขบวนการที่มีมาแต่โบราณในการจัดเตรียมเด็กไว้สำหรับครอบครัวที่ไม่มีเด็กหรือ เด็กที่ไม่มีครอบครัว การรับบุตรบุญธรรมเป็นการทำหน้าที่ดูแลอย่างถาวรเพื่อเด็กเมื่อเขาไม่มีครอบครัวของเขา หรือมีแต่ไม่เต็มใจที่จะเลี้ยงดูเขา ผลของการรับบุตรบุญธรรมเป็นการสร้างครอบครัวใหม่ให้เขา คำจำกัดความของการรับบุตรบุญธรรมได้รับการเสนอว่า เป็นการระงับไปซึ่งสิทธิ์และหน้าที่ต่าง ๆ ในอดีตและปัจจุบันของพ่อแม่ที่แท้จริงของเด็ก และโอนไปยังครอบครัวใหม่ซึ่งไม่มีความสัมพันธ์ทางสายโลหิตกับเด็ก 1

S.D. Gokhale ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า การรับบุตรบุญธรรม หมายถึง ขบวนการทางกฎหมายและสังคม ถ้ามีเด็กถูกทอดทิ้ง การรับบุตรบุญธรรมจะไม่ละเลยที่จะคำนึงถึงผลประโยชน์ของเด็กและความหวังของคนอื่น ๆ ถึงแม้ว่าการรับบุตรบุญธรรมจะไม่ใช่การวางรากฐานความสัมพันธ์ทางชีววิทยาระหว่างเด็กและพ่อแม่ที่แท้จริง แต่ก็เป็นการสร้างครอบครัวใหม่ที่มีความผูกพันที่มั่นคง การรับบุตรบุญธรรมนับว่าสมบูรณ์ที่สุดในชีวิตที่ถูกสร้างขึ้นใหม่สำหรับเด็กที่คงออกไปจากครอบครัวธรรมชาติของเขา 2

¹ Alfred Kadushin, Child Welfare Services, p.519.

² S.D.Gokhale, "Inter - country Adoptions and Consultancy in Guardianship," Indian Council of Social Welfare, p.100.

ส่วนที่ 2 วัตถุประสงค์ ขอบเขต และประเภทของการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม

วัตถุประสงค์ แยกพิจารณาเป็น 2 ประการ

1. วัตถุประสงค์ในการรับบุตรบุญธรรม วัตถุประสงค์ดั้งเดิมของการรับบุตรบุญธรรมนั้นเป็นเรื่องของการกระทำความดี ความใจบุญ ความเสียสละ การทำกนในหมู่เครือญาติ โดยรับเอาบุตรของญาติพี่น้องที่มีบุตรจำนวนมาก หรือมีฐานะยากจน หรือกำพร้าบิดา มารดา มาเลี้ยงครอบครัวสงสอน ในสมัยโบราณนิยมนำบุตรของตนไปยกให้เป็นบุตรบุญธรรมของเจ้านายเพื่อเป็นสืบทอดแก่เด็กและเพื่อความก้าวหน้าแก่ตัวเด็ก ต่อมาวัตถุประสงค์ของการรับบุตรบุญธรรมกลายเป็นเรื่องของคนไม่มีบุตร ผู้รับบุตรบุญธรรมส่วนมากเป็นครอบครัวที่ไม่มีบุตร ซึ่งในทางจิตวิทยามีความรู้สึกกังวลและขาดความสมบูรณ์ทางใจ การเลี้ยงเด็กช่วยให้เกิดความเพลิดเพลินและสมบูรณ์ทางจิตใจแก่ผู้เลี้ยงหรือบางทีผู้ใหญ่ที่อยู่ตัวคนเดียวขอรับเด็กไปเลี้ยงเพื่อบรรเทาความเหงาและว่าเหวของครอบครัวบางครอบครัวเลี้ยงเด็กเพื่อให้ชีวิตครอบครัวของตนมั่นคงขึ้น¹ ในสมัยต่อมาการรับบุตรบุญธรรมก็เป็นวิธีการเพื่อจัดหาบ้านและครอบครัวให้แก่เด็ก ซึ่งไม่มีคามาราคาคูแดูแล ทั้งนี้เป็นการทดแทนการเลี้ยงดูเด็กอย่างถาวร ตลอดจนพัฒนาวิธีการรับบุตรบุญธรรมให้ถูกต้องตามกฎหมาย พร้อมทั้งจัดหาและส่งเสริมบริการที่จำเป็นต่อสวัสดิภาพของเด็กและครอบครัว

¹ สุกักร เพชรบุรี, "ทัศนคติของคนไทยบางกลุ่มต่อการรับบุตรบุญธรรม", เอกสารวิจัย. คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2522.

กล่าวโดยสรุป วัตถุประสงค์ในการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมนั้น อาจแยกได้เป็น

3 ลักษณะ คือ

1. การรับบุตรบุญธรรมเพื่อแสดงความเมตตา กรุณา เสียสละ หรือใจบุญ
2. การรับบุตรบุญธรรมเพื่อสนองความต้องการของผู้รับบุตรบุญธรรม
3. การรับบุตรบุญธรรมเพื่อสนองความต้องการของเด็กที่ขาดบิดา มารดา

ที่แท้จริง

2. การพัฒนาที่มีผลต่อการรับบุตรบุญธรรม (Major developments affecting adoption services) การรับบุตรบุญธรรมซึ่งแต่เดิมจำกัดแต่ในวงเครือญาติ และมีวัตถุประสงค์ในการรับเพื่อความเมตตาสงสาร ต่อมาวัตถุประสงค์ในการรับบุตรบุญธรรมได้เปลี่ยนแปลงไป กลายเป็นบริการที่จะจัดหาครอบครัวให้แก่เด็ก เนื่องจากจำนวนเด็กที่รอรับบริการดังกล่าวมีจำนวนมากขึ้น จากการศึกษาของ The Maas and Engler ในปี 1959 ได้ยืนยันว่า ยังคงมีเด็กเป็นจำนวนมากที่อยู่ภายใต้การดูแลของสถานบริการเด็กกำพร้า และไม่สามารถที่จะกลับไปยังครอบครัวที่แท้จริงได้¹ ดังนั้นเป็นต้นมาองค์การการรับบุตรบุญธรรม จึงหาวิธีการพัฒนาเพื่อจะทำให้เด็กเหล่านั้นได้รับบริการอย่างอิสระตามกฎหมาย โดยพิจารณาถึง

(1) การเพิ่มจำนวนของเด็ก (Increasing number of children)

ได้มีการพิจารณาถึงบุคคลลักษณะ (Characteristics) ของเด็กที่มีความต้องการจะให้รับเป็นบุตรบุญธรรม กับเด็กซึ่งถูกเลือกโดยคู่สมรสที่ไม่มีบุตร ซึ่งจะแตกต่างกัน

¹ Child Welfare League of America, Standards for Adoption Service, op. cit, p.2.

- (2) ความต้องการที่จะมีบ้าน (Need for adoptive homes)
 ความต้องการที่จะมีบ้านของเด็กทำให้แนวความคิดที่ว่า คุสมรสจะเลือกเฉพาะเด็กที่มี
 หน้าตาคล้ายๆกันเท่านั้นเปลี่ยนแปลงไป บางครอบครัวที่ไม่มีความต้องการที่จะรับเด็กเป็น
 บุตรบุญธรรม ก็ยังยินดีที่จะรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมได้ เนื่องจากการต้องการบิดา มารดา
 ของเด็ก
- (3) บริการภายหลังการจัดเด็กให้แล้ว (Post placement services)
 ได้มีการจัดองค์กรเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเด็กภายหลังการรับบุตรบุญธรรมได้เสร็จสิ้น
 ลงตามกฎหมาย โดยทำการตรวจสอบการเลี้ยงดูบุตรบุญธรรมกับบุตรที่แท้จริง
- (4) สายอาชีพที่มีส่วนรับผิดชอบต่อการรับบุตรบุญธรรม (Professional
 responsibility in adoption) ได้มีการทำงานร่วมกันในเรื่องการรับบุตรบุญธรรม
 ระหว่างหน่วยงานหลายอาชีพ เช่น แพทย์ นักสังคมสงเคราะห์ และทนายความ ซึ่งทำให้
 การรับบุตรบุญธรรมมีประสิทธิภาพมากขึ้น
- (5) การยอมรับทางประเพณีเกี่ยวกับการรับบุตรบุญธรรม (Cultural
 acceptance of adoption) วิธีการสร้างครอบครัวโดยการรับบุตรบุญธรรมเริ่มเป็น
 ที่ยอมรับในสังคม ครอบครัวในปัจจุบันไม่มีความจริงที่ว่า เด็กของตนเป็นบุตรบุญธรรม
 ซึ่งต่างกับแตกอน
- (6) การออกกฎหมายและบริการรับบุตรบุญธรรม (Legislation
 and adoption services) เป็นที่ยอมรับกันว่ากฎหมายนั้นสามารถคุ้มครองเด็กได้ใน
 เรื่องการรับบุตรบุญธรรม ซึ่งแต่เดิมบางรัฐได้มีนโยบายห้ามศาลเข้าไปเกี่ยวข้องกับการ
 รับบุตรบุญธรรมที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับคำฟ้องร้อง

- (7) จำนวนของเด็กที่เกี่ยวข้องกับการรับบุตรบุญธรรม (Number of children involved in adoption) ได้มีการสำรวจสถิติจำนวนเด็กที่รับเป็นบุตรบุญธรรมโดยญาติ และโดยบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ญาติ
- (8) การรับเด็กผิวไม่ขาวเป็นบุตรบุญธรรม (Adoption of nonwhite children) สถิติการรับเด็กที่ไม่ใช่เป็นเด็กผิวขาวมีจำนวนมากขึ้น โดยผู้ที่ไม่ใช่ญาติ ซึ่งถือว่าเป็นความสำเร็จในการสร้างความมั่นคงให้แก่เด็กซึ่งมิใช่เด็กผิวขาว
- (9) อายุของเด็กที่จะถูกจัดให้ (Age at placement) มีการพิจารณาจัดเด็กที่มีอายุน้อยที่สุดเพื่อให้เป็นบุตรบุญธรรม ซึ่งถือว่าเป็นผลดีที่ความอบอุ่นของเด็กที่มีอายุมากแล้วให้เป็นบุตรบุญธรรม
- (10) ความสัมพันธ์ระหว่างการรับบุตรบุญธรรมกับการมีบุตรนอกสมรส (Relation of adoption to out - of - wedlock status) จำนวนเด็กและอัตราการเกิดนอกสมรสเพิ่มขึ้นทำให้มีการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมเพิ่มขึ้น
- (11) เด็กซึ่งไม่ได้รับการบริการ (Children receiving no services) องค์การการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม ได้ค้นพบว่ายังมีเด็กอีกเป็นจำนวนมากที่ไม่ได้รับการบริการในการรับบุตรบุญธรรม ทั้งที่ตามีบริการทางสังคมสงเคราะห์ กฎหมาย บริการทางการแพทย์ และบริการทางจิตวิทยาที่เพียงพอแก่พ่อแม่ที่แท้จริง และพ่อแม่บุญธรรมแล้ว อาจจะจัดให้มีการรับบุตรบุญธรรมเพิ่มขึ้นได้
- (12) สิทธิโดยชอบธรรมของเด็ก (Rights of the child) เป็นสิทธิโดยชอบธรรมของเด็กทุกคนที่จะได้รับความรัก ความดูแล ความเอาใจใส่ ซึ่งเขาปรารถนาจะได้รับจากพ่อแม่ องค์การของชุมชนและรัฐมีส่วนรับผิดชอบในการจัดให้เด็กได้รับความรัก ความเอาใจใส่เหล่านั้น

(13) ความสำคัญของชีวิตครอบครัว (Importance of family life) มีการค้นพบว่าชีวิตครอบครัวที่ดีจะทำให้เด็กเจริญเติบโตมีการพัฒนาบุคคลิกภาพไปในทางที่ดี เมื่อครอบครัวไม่สามารถดูแลได้ การรับบุตรบุญธรรมจะเป็นวิธีหนึ่งที่จะจัดหาครอบครัวให้เด็กได้

(14) การอภิบาลครอบครัวที่แท้จริง (Preservation of the biological family) ถือกันว่าครอบครัวที่แท้จริงหรือมีคา มารดา โดยธรรมชาติของเด็กมีความสำคัญกับเด็กมากที่สุด ซึ่งควรจะรักษาความสัมพันธ์ในครอบครัวที่แท้จริงไว้จนถึงที่สุด

(15) ความรับผิดชอบของสังคมต่อเด็ก (Social responsibility for children) เด็กที่ยังไม่สามารถดูแลตัวเองได้หรือไม่สามารถรักษาดุลประโยชน์ของเขาไว้ได้ สังคมจะเข้ามามีส่วนดูแลคุ้มครองโดยผ่านทางองค์กรของสังคม¹

ขอบเขต

ขอบเขตของการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมนั้นเราอาจแยกได้เป็น 2 ลักษณะคือ

1. การรับบุตรบุญธรรมโดยมีความเกี่ยวพันทางเครือญาติ (Related adoptions)² หมายความว่า การรับบุตรบุญธรรมซึ่งผู้รับบุตรบุญธรรมและเด็กซึ่งจะเป็นบุตรบุญธรรมมีความเกี่ยวพันกันทางเครือญาติ ซึ่งอาจจะ เป็นบิดาเลี้ยง มารดาเลี้ยง ปู่ ย่า ตา ยาย ลุง ป้า ฯลฯ

¹ Child Welfare League of America, Standards for Adoption Service, op. cit, p. 2 - 9.

2. การรับบุตรบุญธรรมโดยไม่มี ความเกี่ยวข้องทางเครือญาติ
(Nonrelated adoption)¹ หมายความว่า การรับบุตรบุญธรรมซึ่งผู้รับบุตรบุญธรรมและเด็กซึ่งจะเป็นบุตรบุญธรรมไม่มีความเกี่ยวข้องกันทางเครือญาติ กล่าวคือ เป็นเด็กซึ่งบิดามารดาอาจถึงแก่กรรมหรือไม่สามารถจะเลี้ยงดูบุตรของตนได้ ก็จำเป็นต้องเป็นหน้าที่ของสังคมที่จะจัดหาครอบครัวใหม่ให้กับเด็ก

เด็กสำหรับเป็นบุตรบุญธรรมที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกันมีดังนี้ คือ

1. เด็กที่ไม่ถูกตองตามกฎหมายหรือเด็กนอกสมรส
2. เด็กที่ถูกปล่อยละทิ้งและทอดทิ้ง
3. เด็กกำพร้าอนาถา
4. เด็กที่ถูกตองตามกฎหมายแต่บิดามารดาโดยกำเนิด สมควรใจยกให้เป็นบุตรบุญธรรมแก่คนอื่น
5. เด็กต่างชาติ²

ประเภท

เราอาจแยกประเภทของบุตรบุญธรรมได้เป็น 4 ประเภท³ คือ

1. การรับบุตรบุญธรรมแบบอิสระ (Independent adoptions)
การรับบุตรบุญธรรมประเภทนี้ บิดามารดาที่แท้จริงของเด็กจะเป็นผู้กำหนดที่อยู่ใหม่และกำหนดตัวบุคคลที่เขาจะมอบบุตรให้เป็นบุตรบุญธรรม ประเภทนี้จะทำให้บิดามารดาที่แท้จริงของเด็ก

¹ Ibid.

² Ibid.

³ สุพิศรา เพชรบุรี, "ทัศนคติของคนไทยบางกลุ่มต่อการรับบุตรบุญธรรม", (เอกสารวิจัย), หน้า 10.

มีความพึงพอใจและสบายใจ เพราะเขาจะพิจารณาครอบครัวที่เห็นว่าเหมาะสมจะอุปการะเลี้ยงดูบุตรของเขาได้ ในเมื่อเขาไม่สามารถจะทำหน้าที่เลี้ยงดูบุตรของเขาได้เอง

2. บิคามารคาเลี้ยงขอรับบุตรของคู่สมรสที่ภิกมา เป็นบุตรบุญธรรม

(Step - parent adoption) การรับบุตรบุญธรรมประเภทนี้ เป็นกรณีที่มีบิดาหรือมารดาได้ทำการสมรสใหม่ และคู่สมรสใหม่นั้นขอรับบุตรของคู่สมรสเป็นบุตรบุญธรรม ซึ่งในกรณีเช่นนี้อาจเป็นได้วาเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีในครอบครัวมิให้เกิดปัญหาพ่อเลี้ยงแม่เลี้ยงลูกเลี้ยงต่อไป และป้องกันการยุ่งเกี่ยวของพ่อแม่ที่แท้จริงซึ่งสูญเสียอำนาจปกครองไปก่อนแล้ว เพราะคำพิพากษาของศาลไทย

3. การรับบุตรบุญธรรมที่ดำเนินการโดยองค์การ (Agency

adoptions) การรับบุตรบุญธรรมประเภทนี้ หมายถึงการที่บิดามารดาที่แท้จริงของเด็กไม่สามารถเลี้ยงดูบุตรของตนเองได้ จึงมอบบุตรของตนให้แก่องค์การสวัสดิภาพเด็กเพื่อให้จัดหาครอบครัวใหม่ให้แก่เด็ก ซึ่งในกรณีนี้รวมทั้ง เด็กกำพร้า อนาคตา หรือเด็กที่ถูกทอดทิ้งด้วย

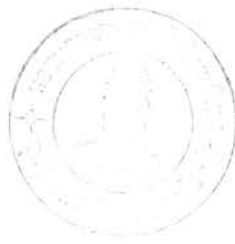
4. การรับบุตรที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายเป็นบุตรบุญธรรม (Adoption

of an illegitimate child) การรับบุตรบุญธรรมประเภทนี้ หมายถึงการจดทะเบียนรับเด็กซึ่ง เป็นบุตรของตนเอง แต่มิได้ทำการสมรสกันถูกต้องตามกฎหมาย ในสหรัฐมีหลายรายที่พ่อแม่ที่แท้จริงของเด็กจดทะเบียนรับเด็กเป็นบุตร เพื่อเป็นการประกาศให้สาธารณชนรับรู้ว่าเป็นบุตรของเขาเอง โยหน้าเด็กมาอยู่ในบ้านของเขา ให้การปฏิบัติทุกอย่างเหมือนบุตรของเขาเอง

ส่วนที่ 3 สาเหตุของการขอรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม

สาเหตุของการขอรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมนั้น เราอาจแยกได้เป็น 4 ประการ ดังนี้คือ

1. ไม่มีบุตรของตนเอง ครอบครัวประเภทนี้เป็นประเภทที่แต่งงานกันมาเป็นเวลานานแต่ไม่มีบุตรของตนเอง ซึ่งอาจจะเกิดจากสาเหตุหลายประการ เช่น คู่สมรสคนหนึ่งคนใดเป็นหมัน หรือคู่สมรสคนหนึ่งคนใดมีสุขภาพไม่สมบูรณ์แข็งแรงซึ่งแพทย์ได้ให้ความพยายามแล้วแต่ก็ไม่สามารถมีบุตรได้ และการไม่มีบุตรนี้อาจจะส่งผลให้เกิดความไม่มั่นคงในครอบครัว ชีวิตสมรสต้องแตกแยกบางครอบครัวฝ่ายชายมีความประสงค์จะมีบุตรไว้เพื่อสืบสกุลอย่างมาก จนกระทั่งต้องเลิกกับภรรยาเดิมเพื่อหาภรรยาใหม่ให้ได้บุตรตามความต้องการของตน เมื่อเป็นดังนี้ การรับบุตรบุญธรรมจึงเข้ามามีส่วนสำคัญและสามารถช่วยให้ครอบครัวเกิดความมั่นคงได้มากขึ้น ในสหรัฐอเมริกา เริ่มยอมรับการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมมากขึ้นในสังคม และไม่มีกัการปิดบังว่าเด็กของตนเป็นบุตรบุญธรรมอีกต่อไป ซึ่งมีดีกว่าแต่ก่อน
2. มีบุตรของตนเองแต่มีเพียงเพศเดียว ครอบครัวประเภทนี้เป็นประเภทที่สมรสกันแล้วมีบุตรของตนเอง แต่มีเพียงเพศเดียว ในสังคมบางแห่ง เช่น ในหมู่คนจีนโบราณถือว่า หญิงที่ไม่สามารถให้บุตรชายแก่สามีได้นั้นไม่คู่ควรกับวงศ์ตระกูลและไม่สมควรจะได้รับการยกย่องในสังคม การแสวงหาสะโงมาวงศ์ตระกูลจึงต้องดูดวงชะตาราศีและลักษณะทั่วไปว่าหญิงนั้นสามารถจะให้บุตรชายไว้สืบสกุลได้ ที่รุนแรงไปกว่านั้นก็คือ ถ้าหญิงนั้นไม่สามารถจะให้บุตรชายได้ก็จะต้องแสวงหาหญิงอื่นมาใหม่จนกว่าจะได้บุตรชาย ในสังคมปัจจุบันการมีบุตรเพียงเพศเดียวก็นับเป็นเรื่องเสียหายแต่อย่างใด แต่มักเป็นความต้องการของคู่สมรสเองที่อยากจะได้บุตรทั้ง เพศหญิงและเพศชายรวมอยู่ในครอบครัว การรับบุตรบุญธรรมจึงเข้ามามีส่วนสำคัญในการทำให้ชีวิตครอบครัวสมบูรณ์แบบ การรับบุตรบุญธรรมประเภทนี้จะเลือกรับเฉพาะเด็กซึ่งเป็นคนละเพศกับบุตรของตน

3. มีบุตรของตนเองทั้งสองเพศแต่มีความสงสารเด็ก ครอบครัวประเภทนี้เป็นประเภทที่สมัครกันแล้วมีบุตรของตนเองและมีทั้งสองเพศแต่มีความเมตตาสงสารเด็ก จึงอยากจะอุปการะและรับเด็กนั้นมาเลี้ยงดูเป็นบุตรของตนเองอีก การรับบุตรบุญธรรมประเภทนี้ผู้รับมักจะเป็นผู้มีฐานะดี มีความเป็นอยู่ไม่เดือดร้อน และพ่อแม่ที่แท้จริงของเด็กมีฐานะยากจนและมีบุตรมาก คิดว่าไม่สามารถจะอุปการะเลี้ยงดูส่งเสียบุตรของตนให้ได้รับการศึกษาที่สูงชันไปได้ จึงมอบเด็กให้กับผู้ที่ฐานะดีกว่าการรับบุตรบุญธรรมประเภทนี้ไม่มีการเลือกเพศของเด็ก แต่ขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของผู้รับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม

4. คนโสดแต่ต้องการบุตรเพื่อแก้ความเหงาและว่าเหว บุคคลประเภทนี้ส่วนใหญ่จะไม่เลือกเพศ อายุ หรือรูปร่างหน้าตาของเด็กที่จะมาเป็นบุตรบุญธรรม แต่จะคำนึงถึงความพอใจของตนเองมากกว่า มีคนโสดเป็นจำนวนมากที่เกิดความงึยงเหงาและว่าเหว เมื่อคนมีอายุมากขึ้นและเกิดความวิตกกังวลว่าในวัยชราจะไม่มีใครดูแลช่วยเหลือตน จึงมีความประสงค์จะหาเด็กมาเลี้ยงเป็นบุตรเพื่ออุปการะเลี้ยงดู และหวังพึ่งเด็กในอนาคต

นอกจากที่กล่าวมาแล้ว ก็ยังมีสาเหตุเล็ก ๆ น้อย ๆ อีกในการขอรับบุตรบุญธรรม เช่น อยากรักษาดีที่หนึ่งโดยเอาหลานมาเป็นบุตร เป็นต้น

ส่วนที่ 4 เจื่อนใจในการรับบุตรบุญธรรมของประเทศต่าง ๆ ซึ่งสหประชาชาติได้รวบรวมไว้

ในการรับบุตรบุญธรรมของประเทศต่าง ๆ ได้มีการกำหนดเจื่อนใจในการรับ ๖ ไร่แตกต่างกัน สมควรจะได้ศึกษาทำความเข้าใจ ซึ่งในที่นี้จะได้นำเจื่อนใจที่องค์การสหประชาชาติได้รวบรวมไว้มาพิจารณา แยกได้เป็น 3 ข้อ คือ

1. เจื่อนใจที่เกี่ยวข้องกับผู้ขอรับบุตรบุญธรรม

1.1 เจื่อนใจเกี่ยวกับอายุและการไม่มีบุตร วัตถุประสงค์ของการรับบุตรบุญธรรม ก็คือการสร้างความสัมพันธ์ของการเป็นพ่อ แม่ ลูก ดังนั้น กฎหมายของประเทศส่วนใหญ่

มักจะกำหนดอายุขั้นต่ำของผู้ขอรับบุตรบุญธรรมเอาไว้บางประเทศเด็กอาจจะอยู่ในฐานะของบุตรบุญธรรมของผู้ขอรับบุตรบุญธรรมซึ่งมีอายุน้อยกว่ากฎหมายกำหนดได้ แต่ก็ยังไม่สามารถจดทะเบียนรับเป็นบุตรบุญธรรมได้ถูกต้องตามกฎหมาย จนกว่าผู้ขอรับบุตรบุญธรรมจะมีอายุครบตามที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเหตุผลที่ว่า ต้องการให้ผู้ขอรับบุตรบุญธรรมเป็นผู้ใหญ่พอสมควรก็ได้

อนึ่ง กฎหมายบางประเทศจะอนุญาตให้เฉพาะผู้ที่ไม่มีบุตรเท่านั้นที่สามารถรับบุตรบุญธรรมได้ เว้นแต่บุตรที่แท้จริงจะเกิดขึ้นมาภายหลังการจดทะเบียนรับบุตรบุญธรรมแล้วเท่านั้น

1.2 สถานภาพของบุคคลและครอบครัว กฎหมายจะไม่อนุญาตให้เด็กแต่ละคนเป็นบุตรบุญธรรมของบุคคลเกินกว่า 1 คนขึ้นไป เว้นแต่ผู้รับ ฯ จะเป็นสามีภรรยาด้วยกัน และกฎหมายจะไม่อนุญาตให้เด็กแต่ละคนเป็นบุตรบุญธรรมของคู่สมรสที่ตีปราศจากความยินยอมของคู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่ง ทั้งนี้ด้วยเหตุผลที่ว่าเด็กจะได้รับการต้อนรับด้วยความเต็มใจจากบ้านใหม่ของเขา กฎหมายของบางประเทศจะอนุญาตให้เฉพาะคู่สมรสที่อยู่กันด้วยกันเท่านั้น เพื่อเป็นการสร้างบรรยากาศของความสัมพันธ์ที่มีหรือแมลลิกสมบูรณ์

1.3 การเป็นพลเมืองและภูมิลำเนา กฎหมายของประเทศอังกฤษกำหนดว่า ศาลจะไม่มีคำสั่งในคำร้องเกี่ยวกับบุตรบุญธรรมเว้นแต่ว่าสามีภรรยาผู้นั้นคำร้องมีภูมิลำเนาอยู่ในราชอาณาจักรอังกฤษ และห้ามบุคคลใดพาหรือส่งเด็กซึ่งมีสัญชาติอังกฤษหรือเป็นประชากรของราชอาณาจักร เพื่อเป็นบุตรบุญธรรมแก่บุคคลอื่นที่มีสัญชาติมารดาหรือญาติของเด็กนั้น

กฎหมายของออสเตรเลียเลียนแบบชนชาติเดียวกันแต่ต่างรัฐ ก็ขอเด็กเป็นบุตรบุญธรรมกันไม่ได้

ประเทศสิงคโปร์นั้น ศาลจะไม่พิจารณาอนุญาตให้บุคคลได้รับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมได้ ถ้าบุคคลนั้นไม่ได้มีภูมิลำเนาและพำนักอยู่ในสิงคโปร์ หรือเด็กนั้นไม่ได้มีภูมิลำเนาอยู่ในสิงคโปร์

ประเทศเกาหลี ฟิลิปปินส์ และฮ่องกง ก็มีกฎหมายเช่นเดียวกันกับประเทศสิงคโปร์ แต่ฟิลิปปินส์นั้นยังข้อกำหนดเพิ่มเติมว่า การนำเด็กออกนอกประเทศจะปฏิบัติได้เฉพาะโดยรัฐบาลโดยตรง

แม้ว่าบางประเทศมีข้อกำหนดเกี่ยวกับสัญชาติและภูมิลำเนาไว้เป็นเงื่อนไข โดยถือว่าถ้าหากคุณสมบัติประการอื่น ๆ ของผู้ขอรับบุตรบุญธรรมตรงตามที่กำหนด ก็ถือว่าสัญชาติและภูมิลำเนาไม่เป็นเงื่อนไขที่สำคัญก็ตาม แต่นโยบายขององค์การที่ดำเนินการเกี่ยวกับบุตรบุญธรรมก็มักจะยกเด็กให้แก่ครอบครัวที่มีสัญชาติเดียวกับเด็ก และมีภูมิลำเนาไม่ไกลจากที่ทำการขององค์การนั้นมากนัก เพื่อสะดวกในการควบคุมดูแลสอดส่องติดตามผล

1.4 ผิว เชื้อชาติ และศาสนา มีกฎหมายเพียงไม่กี่ประเทศที่กำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับผิว เชื้อชาติ และศาสนา ของผู้ขอรับบุตรบุญธรรม ดังนั้น ทุกผิว ทุกเชื้อชาติ และทุกศาสนา จึงอาจจะขอรับบุตรบุญธรรมจากทุกประเทศได้ ถ้าเขามีคุณสมบัติอื่น ๆ ที่เหมาะสม อย่างไรก็ตามหลายประเทศก็มีนโยบายว่าผู้ขอรับบุตรบุญธรรมควรนับถือศาสนาเดียวกับผู้ที่จะเป็นบุตรบุญธรรม เพื่อที่จะสามารถร่วมพิธีกรรมทางศาสนาด้วยกันได้ ดังเช่น องค์การที่ทำหน้าที่สวัสดิภาพเด็กและบุตรบุญธรรมของมลรัฐแคลิฟอร์เนีย มีนโยบายว่าผิวของผู้ขอรับบุตรบุญธรรมควรมีสีเดียวกับบุตรบุญธรรม

1.5 ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ผู้ขอรับบุตรบุญธรรมจะต้องมีฐานะทางเศรษฐกิจดี มีรายได้เพียงพอที่จะเลี้ยงดูและให้การศึกษาแก่เด็กได้ตามกำลังความสามารถของเด็ก แต่ก็ไม่มียกกฎหมายประเทศใดกำหนดมาตรฐานไว้ว่าเท่าไร จึงเป็นเรื่องขององค์การที่ทำหน้าที่สวัสดิภาพเด็กและบุตรบุญธรรม จะต้องพิจารณาว่าเท่าไร จึงจะเหมาะสมและเพียงพอแก่ความต้องการของเด็ก

ในประเทศอังกฤษ จะพิจารณาให้ความสำคัญแก่ปัจจัยทางด้านวัตถุน้อยกว่าปัจจัยทางด้านจิตใจ ซึ่งรวมถึงแรงจูงใจที่จะมารับเด็ก ตลอดจนความสามารถในอันที่จะสร้างความสัมพันธ์กับเด็กอย่างสัมฤทธิ์ผล ได้แก่ ความสุขในชีวิตสมรส อารมณ์ และสุขภาพของผู้ขอรับบุตรบุญธรรม ทิศนคติของสมาชิกคนอื่น ๆ ในครอบครัวที่มีต่อเด็ก บรรยากาศทั่วไปภายในบ้าน และยังคงพิจารณาด้วยว่าอนาคตของเด็กจะเป็นอย่างไร ถ้าพ่อแม่บุญธรรมนั้นถึงแก่กรรมก่อนที่เด็กจะสามารถช่วยตนเองได้

1.6 บุคคลิกภาพและคุณสมบัติของผู้รับบุตรบุญธรรม สำหรับคุณสมบัติขั้นนี้ บางประเทศก็กำหนดไว้ในกฎหมาย แต่ส่วนใหญ่ให้อยู่ในดุลยพินิจขององค์การสวัสดิภาพเด็กและบุตรบุญธรรม สำหรับการพิจารณาเรื่องนี้ต้องอาศัยระยะเวลาจนถึงขั้นระยะทดลองเลี้ยงประมาณ 6 เดือนถึง 1 ปี จึงเป็นระยะเวลาที่จะพิจารณาว่าเด็กเข้ากับครอบครัวของผู้รับบุตรบุญธรรมได้

1.7 สุขภาพทางร่างกายและจิตใจ สำหรับสุขภาพกายและสุขภาพจิตนั้นทุกประเทศได้ค่านิ่งว่าเป็นคุณสมบัติที่สำคัญของผู้ขอรับบุตรบุญธรรม

ดังนั้น ในบางประเทศจึงกำหนดว่าผู้ขอรับบุตรบุญธรรมและสมาชิกในครอบครัวทุกคนนั้น จะต้องมิใช่รับรองแพทย์ เพราะใบรับรองดังกล่าวไม่เพียงแต่จะเป็นข้อประกันว่าพ่อแม่บุญธรรมและสมาชิกในครอบครัวไม่ป่วยเป็นโรคติดต่อเท่านั้น แต่ยังเป็นการแสดงว่าสุขภาพกายและจิตใจของบุคคลดังกล่าวเป็นอย่างไร เพราะความบกพร่องไม่ว่าทางกายหรือทางจิตใจ อาจจะเป็นอุปสรรคต่อการที่จะเลี้ยงเด็กให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่จนสามารถช่วยตัวเองได้

ฉะนั้น องค์การสวัสดิภาพเด็กและบุตรบุญธรรมจึงต้องการใบรับรองที่ระบุรายละเอียดและต้องการให้แพทย์รับรองว่าผู้ขอรับบุตรบุญธรรมจะมีอายุยืนนาน ทั้งนี้เพราะ

- (1) เพื่อความมั่นใจว่าบิดา มารดาบุญธรรมจะไม่เสียชีวิตไปก่อนที่เด็กจะบรรลุนิติภาวะ
- (2) ผู้เป็นมารดาจะสามารถให้การดูแลเด็กได้อย่างใกล้ชิด
- (3) ผู้เป็นบิดาจะเป็นกำลังสำคัญในการหาเลี้ยงครอบครัว
- (4) เด็กจะไม่ติดโรคจากบิดามารดาบุญธรรมและสมาชิกคนอื่น ๆ ในครอบครัว

1.8 สาเหตุของการรับบุตรบุญธรรม สิ่งนี้ถือเป็นเครื่องตัดสินความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการรับบุตรบุญธรรม ผู้ขอรับบุตรบุญธรรมอาจจะมีเหตุผลต่อไปนี้

- (1) บุตรของเขาตาย จึงตัดสินใจขอบุตรบุญธรรมมาเลี้ยงแทนบุตรที่เสียไป ฉะนั้นเด็กจึงเป็นสิ่งทดแทนความผิดหวังของเขา
- (2) เพื่อกระชับความสัมพันธ์ในครอบครัว เพราะเป็นคู่สมรสที่ไม่มีบุตร
- (3) เป็นเพื่อนเล่นกับบุตรของเขาเพราะมีบุตรน้อย
- (4) เพื่อป้องกันมิให้หญิงชราต้องว่าเหวเพราะไม่มีใครเป็นเพื่อนจนอาจเป็นโรคประสาทได้

2. เงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่จะเป็นบุตรบุญธรรม

2.1 การจำกัดอายุของเด็ก ในเรื่องอายุนั้น น้อยประเทศที่จะกำหนดอายุขั้นต่ำและขั้นสูงของเด็กเอาไว้ตายตัว เช่น ประเทศโมลิเวีย ได้กำหนดอายุขั้นต่ำของเด็กเอาไว้ 14 ปี เว้นแต่เป็นการช่วยชีวิตของผู้ขอรับบุตรบุญธรรมหรือของผู้ที่จะเป็นบุตรบุญธรรม กฎหมายจึงจะอนุญาตให้ดำเนินการรับบุตรบุญธรรมก่อนกำหนด ทั้งนี้เพราะกฎหมายของประเทศนี้ถือว่า การรับบุตรบุญธรรม เป็นข้อตกลงระหว่างผู้ขอรับบุตรบุญธรรมและผู้ที่จะเป็นบุตรบุญธรรม ดังนั้น ผู้ที่จะเป็นบุตรบุญธรรมจึงต้องมีอายุมากพอที่จะมีความคิดเห็นที่ชัดเจนได้

สำหรับอายุชั้นสูงนั้น ก็มีบางประเทศกำหนดไว้เหมือนกันเพราะผู้ใหญ่หรือผู้บรรลุนิติภาวะแล้ว ก็อาจเป็นบุตรบุญธรรมได้ เช่น อังกฤษและรัฐควิเบก กำหนดอายุชั้นสูงไว้ไม่เกิน 21 ปี ยูโกสลาเวียและโปแลนด์ 18 ปี ฝรั่งเศสและอูรุกวัย ไม่มีการกำหนดอายุชั้นสูงสำหรับเด็กปกติ แต่สำหรับเด็กที่เป็นลูกนอกสมรสกฎหมายกำหนดไว้เพียง 5 ปี (ฝรั่งเศส) และ 18 ปี (อูรุกวัย)

อย่างไรก็ตาม แม้บางประเทศจะไม่จำกัดอายุชั้นต่ำและชั้นสูงของผู้ที่จะเป็นบุตรบุญธรรมไว้ก็ตาม แต่ส่วนใหญ่ก็มักจะกำหนดว่าผู้ขอรับบุตรบุญธรรมจะต้องมีอายุมากกว่าผู้ที่จะเป็นบุตรบุญธรรมอย่างน้อย 10 ปี และจะต้องได้รับความยินยอมจากบิดามารดาผู้ให้กำเนิดเด็กเสียก่อน ถ้าหากผู้ที่จะเป็นบุตรบุญธรรมมีอายุตั้งแต่ 12 ปี (บางประเทศ 14.15) ขึ้นไป จะต้องได้รับความยินยอมจากเด็กด้วย

อนึ่ง องค์การสวัสดิภาพเด็กและบุตรบุญธรรมยอมรับว่า การดำเนินการเกี่ยวกับบุตรบุญธรรม เด็กที่มีอายุมากนั้นเป็นการยากและเสี่ยงต่อความล้มเหลวมาก ไม่มีองค์การใดเลยยอมรับว่าการยกเด็กโตให้เป็นบุตรบุญธรรมแก่ใครนั้นประสบความสำเร็จเลย เพราะไม่มีที่ครอบครัวยุติที่ต้องการเด็กโต กฎหมายของประเทศส่วนใหญ่จึงไม่นิยมที่จะให้เด็กโตเป็นบุตรบุญธรรมแก่ใคร มีเพียง 2 - 3 ประเทศถึงกล่าวแล้วเท่านั้น ที่กำหนดให้เด็กโตเสียก่อนจึงจะเป็นบุตรบุญธรรมได้เพื่อ让孩子ได้เลือกพ่อแม่บุญธรรมเอง โดยทั่วไปถือว่า อายุที่เหมาะสมจะนำไปสู่ความสำเร็จอยู่ระหว่าง 2 - 5 ปี

2.2 การขอรับเด็กมากกว่า 1 คนเป็นบุตรบุญธรรม เป็นที่ยอมรับกันว่าญาติพี่น้องเป็นสิ่งสำคัญและควรรออยู่ร่วมกัน แต่ก็เป็นการยากที่จะหาครอบครัวซึ่งต้องการเด็กมากกว่า 1 คน แม้วาจะมีบางครอบครัวที่ต้องการเด็กถึง 3 - 4 คนก็ตาม บางประเทศการขอเด็กครั้งละ 2 คน กระทำได้ง่ายกว่าการขอเพียงคนเดียว แต่เรื่องนี้ก็มีข้อระวัง เพราะผู้ขอรับบุตรบุญธรรมอาจจะเผชิญปัญหาเกี่ยวกับความอิจฉาริษยาและการแข่งขันกันระหว่างเด็ก 2 คน ดังกล่าว

2.3 สุขภาพ ภาวะตัวอ่อน และความเฉื่อยฉิบหาย เด็กที่จะเป็นบุตรบุญธรรมควรจะมีสุขภาพกายและสุขภาพจิต แม่แต่ภาวะตัวอ่อนของเขา แต่มีผู้ให้ความเห็นว่าเด็กจะได้รับการหนุนนำจากผู้อยู่รับบุตรบุญธรรมมากขึ้น ถ้าหากว่าผู้อยู่รับบุตรบุญธรรมทราบถึงความไม่สมบูรณ์นั้นและเขายังยืนยันที่จะรับเด็กนั้นเป็นบุตรบุญธรรมของเขา เช่น เด็กที่พิการทางร่างกาย ทางสมอง หรือเด็กที่เลี้ยงยาก ซึ่งต่อมาถ้าหากเด็กได้รับความอบอุ่นก็จะกลายเป็นเด็กปกติได้

2.4 เด็กซึ่งไม่สมควรจะรับเป็นบุตรบุญธรรม แต่ก่อนนั้นถือว่าเด็กที่มีความพิการทางร่างกายไม่เหมาะที่จะยกให้เป็นบุตรบุญธรรมแก่ผู้ใดทั้งสิ้นแต่ปัจจุบันนี้ เด็กพิการทางกายสามารถที่จะเป็นบุตรบุญธรรมของผู้ใดก็ได้ ถ้าหากผู้นั้นยอมรับด้วยความยินดีและเต็มใจ ส่วนเด็กที่มีความพิการอันเกิดจากพันธุกรรม ได้แก่ โรคซีฟิสิสทางกรรมพันธุ์ไม่เหมาะที่จะเป็นบุตรบุญธรรม ดังเช่นในฝรั่งเศส กฎหมายจะไม่อนุญาตให้เด็กที่ป่วยเป็นโรคซีฟิสิสจากพันธุกรรมหรือเด็กที่พิการอย่างรุนแรง หรือเด็กที่เกิดขณะที่พ่อแม่ป่วยโรคจิตเป็นบุตรบุญธรรมของผู้ใดเลย

3. การประกาศยกเด็กเป็นบุตรบุญธรรม ในประเทศส่วนใหญ่ กฎหมายกำหนดให้ห้องศัลยกรรมเด็กและบุตรบุญธรรมที่ดำเนินการมอบเด็กให้เป็นบุตรบุญธรรมแก่ผู้ใดไปแล้ว จะต้องมีการประกาศอย่างเป็นทางการ ในสวิสเซอร์แลนด์ ให้พ่อแม่ผู้ให้กำเนิดเด็กเป็นผู้ประกาศเอง ในฝรั่งเศส พ่อแม่ที่แท้จริงของเด็กต้องร้องขอศาลที่จะส่งยกเด็กให้แก่อุชรับบุตรบุญธรรม เดนมาร์ก ให้พ่อแม่ที่แท้จริงประกาศก่อน 5 เดือน จึงจะทำการยกเด็กให้เป็นบุตรบุญธรรมแก่ผู้ใดได้¹

¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 23 - 28.

ส่วนที่ 5 หลักมูลฐานระหว่างประเทศในการรับบุตรบุญธรรม (Fundamental Principles in Inter Country Adoption) ¹

คำว่า "inter-country adoption" หมายความว่า การรับบุตรบุญธรรมที่ผู้รับบุตรบุญธรรมและเด็กไม่มีสัญชาติเดียวกัน อีกทั้งมีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่คนละประเทศ

"inter-country adoption" อาจจะกล่าวได้ว่ามีขนาดเหนือกว่าการรับบุตรบุญธรรมภายในประเทศ เพราะเป็นการติดต่อกันในระดับประเทศจากประเทศหนึ่งไปสู่อีกประเทศหนึ่งที่มีความแตกต่างกันในด้านวัฒนธรรม, บทบัญญัติของกฎหมาย, การปฏิบัติภารกิจ, การให้บริการสังคมและวิถีชีวิต

การรับบุตรบุญธรรมระหว่างประเทศ เกิดขึ้นเนื่องจาก ภายหลังจากสงครามมักจะเกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างมาก กล่าวคือทำให้เกิดเด็กต่างชาติเป็นจำนวนมาก ซึ่งถูกขังได้ ละทิ้ง หรือทอดทิ้ง ให้เป็นเด็กกำพร้าขนาดใหญ่ ประกอบกับในช่วงระยะเวลาดังกล่าวนั้น จำนวนของผู้ขอรับบุตรบุญธรรมมากกว่าจำนวนเด็กที่จะเป็นบุตรบุญธรรมในประเทศ ดังนั้น จึงมีความสนใจที่จะหาเด็กจากประเทศอื่น ๆ ที่มีเด็กถูกทอดทิ้งเป็นจำนวนมากหลังจากสงครามสิ้นสุด จึงได้มีการพัฒนาการรับบุตรบุญธรรมระหว่างประเทศขึ้น

ในประเทศสหรัฐอเมริกา มีหน่วยงานสังคมซึ่งประกอบกิจการร่วมกันระหว่างประเทศในการจัดการเกี่ยวกับการรับบุตรบุญธรรม หน่วยงานสำคัญที่เป็นหลักของการรับบุตรบุญธรรมระหว่างประเทศ คือ บริการสังคมระหว่างประเทศ (International Social Service -ISS) เป็นหน่วยงานอาสาสมัครด้านสวัสดิภาพสังคม และทำงาน

¹ The International Child Welfare Review, No.1, 1961.

ร่วมกับสำนักงานใหญ่ในเจนีวา ประเทศสวิสเซอร์แลนด์ สำนักงานใหญ่จะมีสาขาในประเทศต่าง ๆ จำนวนมาก สาขาแต่ละแห่งที่ตั้งอยู่ในประเทศต่าง ๆ จะได้รับการสนับสนุนจากประเทศที่สาขานั้น ๆ ตั้งอยู่ และสาขาต่าง ๆ จะปฏิบัติงานรับบุตรบุญธรรมระหว่างประเทศร่วมกัน ก่อนที่เด็กจะถูกเคลื่อนย้ายจากประเทศที่ให้กำเนิด บริการสังคมระหว่างประเทศให้ข้อกำหนดว่า เด็กกำพร้า อนุภค และถูกแยกจากครอบครัวปกติจะไม่มีโอกาสเป็นบุตรบุญธรรม ถ้าหากว่าเด็กนั้นยังไม่มายังประเทศสหรัฐอเมริกา¹ (แต่ทั้งนี้ กฎนี้ใช้เฉพาะหน่วยงานนี้ซึ่งถือว่าประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นศูนย์กลางเท่านั้น การรับบุตรบุญธรรมโดยไม่ผ่านศูนย์นี้ก็มีและไม่ต้องส่งเด็กไปสหรัฐอเมริกาอีก) นอกจากนี้คุณสมบัติของผู้ยื่นคำร้องเกี่ยวกับความต้องการขอรับบุตรบุญธรรม จะต้องได้รับการเห็นชอบและยืนยันจากหน่วยงานสวัสดิภาพสังคม ในลักษณะที่ว่าเป็นการกระทำอย่างถูกต้องเหมาะสมและได้มีการศึกษาค้นคว้าอย่างพิถีพิถันและสมบูรณ์ทั้งสองประเทศ การหาครอบครัวบุญธรรมต้องได้รับการพิจารณาจากบริการอพยพเข้าประเทศและแปลงสัญชาติของประเทศสหรัฐอเมริกาเสียก่อน (The U.S. Immigration and Naturalisation Services)

การรับบุตรบุญธรรมระหว่างประเทศ เป็นการดำเนินงานอย่างมีเหตุผลในการให้ความคุ้มครองความปลอดภัยให้กับเด็ก และไม่ใช่เป็นกระบวนการซื้อขายเด็ก การรับบุตรบุญธรรมระหว่างประเทศ มีการกำหนดจำนวนเด็กในแต่ละปีเพื่อให้จำกัดครอบครัวให้กับเด็กได้ และเพื่อให้บิดามารดาบุญธรรมมีโอกาสรู้จักครอบครัวของเด็กในประเทศที่เด็กเคยอยู่มาก่อน ในการดำเนินการรับบุตรบุญธรรมระหว่างประเทศ จะพยายามจัดให้เด็กได้อยู่ในครอบครัวที่มีความคล้ายคลึงกันในประวัติความเป็นมาในเชื้อชาติของเด็ก ดังเช่นเด็กจีน จำนวน 151 คน ซึ่งมาจากประเทศฮ่องกง และอยู่ภายใต้การช่วยเหลือของบริการสังคมระหว่างประเทศ ประมาณ 90 % ได้อยู่กับครอบครัวคนจีน²

¹ Hochfield Eugenie, "Across National Boundaries," Jvenile Court Judges Journal 14 (October, 1963), p. 4.

² Child Welfare League of America, Adoption of Oriental Children by American White Families an Interdisciplinary Symposium (New York : Child Welfare League of America, 1960), p.1.

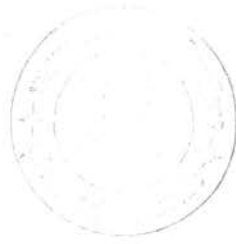
ภาวะการเป็นบุตรบุญธรรมระหว่างประเทศนั้น เด็กจำเป็นต้องเรียนรู้ใหม่ในเรื่องของภาษา อาหาร ขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรม และวิถีทางดำเนินชีวิตใหม่ ๆ ซึ่งอาจก่อให้เกิดความสับสนในกระบวนการปรับตัวของเด็ก อย่างไรก็ตามจากการศึกษาติดตามผลของ เด็กบุญธรรม จำนวน 24 คน ปรากฏผลว่า ไม่มีเด็กคนใดที่แสดงออกให้เห็นถึงลักษณะการมีปัญหาทางอารมณ์ การปัสสาวะรดที่นอน การกัดเล็บ และพฤติกรรมที่เป็นปัญหาต่าง ๆ เลย ส่วนเด็กในอายุระหว่างสองปี จนถึงหนึ่งปีครึ่ง ไม่มีปัญหาในการฝึกขับถ่าย¹

เนื่องด้วยการรับบุตรบุญธรรมระหว่างประเทศมีปัญหาและความแตกต่างทั้งในเรื่อง ของกฎหมายการรับบุตรบุญธรรมระหว่างประเทศ การถ่ายทอดวัฒนธรรมของเด็ก กระบวนการดำเนินงาน และมาตรฐานของการรับบุตรบุญธรรมเป็นอย่างมาก ดังนั้น การรับบุตรบุญธรรมระหว่างประเทศ จำเป็นต้องคำนึงถึงสิ่งดังกล่าวข้างต้นและจะต้องดำเนินการโดยผ่านทางหน่วยงานพิเศษที่มีความรู้ทางประสบการณ์ที่จำเป็นแก่การรับบุตรบุญธรรมระหว่างประเทศ ได้มีการกำหนดหลักมูลฐานระหว่างประเทศในการรับบุตรบุญธรรมขึ้นเพื่อให้มีผลใช้บังคับสำหรับการรับบุตรบุญธรรมแบบ intercountry adoption โดย International Social Service เป็นผู้เริ่มครั้งแรกในปี ค.ศ. 1956 และได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมต่อมา มีใจความที่สำคัญดังนี้

หลักมูลฐานข้อที่ 1 การรับบุตรบุญธรรมเป็นวิธีที่ดีที่สุดที่นำมาใช้แทนการอุปการะเลี้ยงดูของบิดามารดาแท้จริงของเด็ก หรือของญาติใกล้ชิดของเด็ก ทั้งนี้โดยตั้งอยู่บนมูลฐานของสวัสดิการเด็ก

หลักมูลฐานข้อที่ 2 ควรที่จะต้องมีกรณีที่จรรยาบรรณอย่างรอบคอบเพียงพอในอันที่จะกำหนดแผนการต่าง ๆ ภายในประเทศของเด็กไว้สำหรับเด็กนั้น ก่อนที่จะมีการนำ "inter-country adoption" มาใช้ เพราะว่าเป็นการยากมากในกรณีที่เปลี่ยนแปลงเด็ก จากวัฒนธรรมหนึ่งไปสู่อีกวัฒนธรรมหนึ่ง

¹ Diviglo Letitia, "Adjustment of Foreign Children in Their Adoptive Homes" Child Welfare 35 (November, 1956), p.20 - 21.

หลักมูลฐานข้อที่ 3 จะต้องมีการเพิ่มความพยายามที่จะให้แต่ละประเทศสำรวจ
ขั้นตอนต่าง ๆ อย่างรีบเร่งโดยกำจัดความไม่แน่นอนในการรับบุตรบุญธรรมให้หมดไป
เพื่อที่จะให้การรับบุตรบุญธรรมภายในประเทศมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ การสำรวจดังกล่าว
ข้างต้นจะเป็นสิ่งที่มีความยิ่งแก่เด็ก เพราะขั้นตอนต่าง ๆ ที่จะสำรวจหนั้นเป็นข้ออุปสรรค
สำคัญในการรับบุตรบุญธรรม

หลักมูลฐานข้อที่ 4 จะต้องมีความพยายามในแต่ละประเทศที่จะแสวงหาคบ-
ครัวผู้ขอรับบุตรบุญธรรมขึ้นภายในประเทศนั้น ๆ ให้แก่เด็กที่มีความบกพร่องทางจิตใจหรือ
ร่างกาย และเด็กที่มีเบื้องหลังทางครอบครัว ซึ่งถือว่าเป็นสาเหตุนำไปสู่การรับบุตรบุญธรรม

หลักมูลฐานข้อที่ 5 จะต้องมีการพิจารณาด้วยความรอบคอบอย่างที่สุด เพื่อที่
จะหาทางเลือกให้แก่เด็ก เท่าที่จะทำได้ ก่อนที่เด็กจะถูกพรากไปจากญาติของเขา เพื่อ
การรับบุตรบุญธรรม ในกรณีนี้มีความระคายของเด็กที่ไม่ได้รับการยอมรับจากสังคม และไม่มี
สถานภาพทางกฎหมายกับเด็กนั้น ควรต้องได้มีโอกาสอย่างเต็มที่ที่จะได้รับการพิจารณา
ในฐานะที่เป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและรวมทั้งการพิจารณาคำนงกฎหมายและจิตวิทยา และผลที่จะ
เกิดตามมาในภายหลังด้วย การพิจารณาเช่นนี้จะต้องมีขึ้นก่อนที่จะตัดสินใจว่า การรับ
บุตรบุญธรรมเป็นสิ่งที่ดีที่สุดสำหรับเด็กและถูกนำมาใช้กับเด็ก แนวความคิดสมัยใหม่สำหรับ
เด็ก และสวัสดิการครอบครัว เช่นนี้ เป็นสิ่งที่มีความสำคัญเหนือกว่าปัญหาในทางเศรษฐกิจ
และสังคม

หลักมูลฐานข้อที่ 6 บุคคลทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเด็ก ควรที่จะได้รับความ
ช่วยเหลือให้มีความเข้าใจอย่างทั่วถึงถึงองแท้ในความหมายของการรับบุตรบุญธรรม ใน
วัฒนธรรมของประเทศใหม่ ทั้งเด็กที่มีอายุมากพอก็ควรที่จะตระเตรียมให้เด็กได้มีความ
รู้ความเข้าใจในการรับบุตรบุญธรรม และชีวิตความเป็นอยู่ในประเทศใหม่นั้นด้วยเช่นกัน
แนวความคิดนี้ควร เป็นที่ยอมรับของบุคคลทั้งหลายที่มีส่วนเกี่ยวข้องและมีแนวความคิดอยู่
อีกอย่างหนึ่งว่า เด็กไม่ควร ถูกพิจารณาว่ามีความเหมาะสมสำหรับการรับบุตรบุญธรรม
ระหว่างประเทศ

หลักมูลฐานข้อที่ 7 การศึกษาครอบครัวของผู้ที่จะมารับบุตรบุญธรรมในภายหน้าอย่างสมบูรณ์เพียงพอ เป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างมาก ก่อนที่เด็กจะถูกแนะนำหรือถูกจัดให้ไปอยู่กับคู่สมรสที่จะมาเป็นผู้รับบุตรบุญธรรม ในการรับบุตรบุญธรรมระหว่างประเทศ และขณะเดียวกันก็จะต้องทำการศึกษาอย่างพอเพียงถึงปมหลังของเด็กปัญหาทางจิตวิทยา และการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็ก จะต้องยอมรับอยู่อย่างหนึ่งว่า การศึกษาครอบครัวผู้รับบุตรบุญธรรมจะถูกจำกัดคุณค่าลงหากปรากฏว่า ผู้รับบุตรบุญธรรมนั้น มีถิ่นที่อยู่ชั่วคราว จึงเป็นสิ่งที่มีเหตุผลอันสมบูรณอยู่ ที่จะไม่พิจารณาการศึกษาคู่สมรสที่จะมาเป็นผู้รับบุตรบุญธรรมซึ่งไม่มีที่อยู่ถาวรที่ใดเป็นเวลานานพอ ซึ่งถ้าเป็นอย่างกรณีหลังนี้ เขาจะต้องถูกนักสังคมสงเคราะห์ที่มีความคุ้นเคยอย่างเพียงพอกับวัฒนธรรมของเขา เป็นผู้ศึกษาประเมินครอบครัว ผู้รับบุตรบุญธรรมนั้น แต่ทั้งนี้จะต้องทำการศึกษาเสียก่อนที่เด็กจะถูกนำตัวหรือถูกกำหนดให้ไปอยู่กับผู้รับบุตรบุญธรรมนั้น ๆ

หลักมูลฐานข้อที่ 8 ขบวนการในการรับเด็กและผู้รับบุตรบุญธรรมนั้น ๆ ในการรับบุตรบุญธรรมระหว่างประเทศนั้น จะต้องเป็นการแลกเปลี่ยนความรับผิดชอบกันระหว่างหน่วยงาน (agency) เกี่ยวกับสวัสดิการเด็ก ซึ่งเป็นผู้ทำการศึกษาค้นคว้าผู้ที่จะมารับบุตรบุญธรรม และหน่วยงานเกี่ยวกับสวัสดิการเด็ก ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบต่อเด็ก ทั้งมีส่วนร่วมช่วยจากหน่วยงานพิเศษทางสังคมระหว่างประเทศ ซึ่งจะเข้ามามีบทบาทเป็นตัวกลางระหว่างหน่วยงานทั้งสองข้างต้น ปัจจุบันต่าง ๆ ในเรื่องเดียวกันทั้งหมดที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นสิ่งสมเหตุสมผลในอันที่จะปรับเด็กและผู้รับบุตรบุญธรรมเข้าด้วยกัน เป็นสิ่งที่จะต้องนำเข้าสู่การพิจารณาด้วยความเอาใจใส่เป็นพิเศษ เสมือนหนึ่งว่าเป็นปัจจัยเกี่ยวกับเรื่องศาสนาที่เกี่ยวข้อง

หลักมูลฐานข้อที่ 9 ก่อนที่การรับบุตรบุญธรรมจะมีผลตามกฎหมายโดยสมบูรณ์ จะต้องมีการทดลองเลี้ยงดูเสียก่อนเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 6 เดือน ภายใต้การควบคุมดูแลของนักสังคมสงเคราะห์ที่เกี่ยวข้องอยู่กับหน่วยงาน (agency) ที่ได้รับการรับรอง และที่มีความเข้าใจถึงวัฒนธรรมในค่านาง ๆ ของผู้ที่มารับบุตรบุญธรรมและของเด็ก และถ้ามีการตีของการรับเด็กที่มีอายุมาก ๆ นั้น ระยะเวลาดังกล่าวจะต้องยาวนานกว่านี้

ในทางตรงกันข้าม ได้รับการยกเว้นไม่ต้องมีการทดลองเลี้ยงดูดังกล่าว ถ้าปรากฏว่าผู้ที่รับบุตรบุญธรรมและเด็กได้อาศัยอยู่ด้วยกันภายในระยะเวลาอันเหมาะสม และความสัมพันธ์ระหว่างผู้ที่รับบุตรบุญธรรมกับเด็กอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ

หลักมูลฐานข้อที่ 10 จะต้องให้มีการอุปการะเลี้ยงดู ก่อนที่แผนการรับบุตรบุญธรรมสิ้นสุดลง นอกจากนี้จะต้องแสวงหามาให้โดยซึ่งเอกสารที่จำเป็นอันจะทำให้การรับบุตรบุญธรรมมีความสมบูรณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความยินยอมซึ่งจำเป็นต้องมีในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง ซึ่งมีผลตามกฎหมายในทั้งสองประเทศ ทั้งจะต้องมีความแน่นอนว่า เด็กจะสามารถเข้าไปอยู่ในประเทศของผู้ที่จะรับบุตรบุญธรรมได้ และต่อมาภายหลังจะต้องได้รับสัญชาติของผู้รับบุตรบุญธรรมด้วย

หลักมูลฐานข้อที่ 11 ในการให้ความอุปการะดูแลเด็กนั้น จะต้องทำให้เกิดความแน่ใจในเรื่องการให้ความคุ้มครองอย่างเพียงพอแก่เด็กในประเทศใหม่ที่เด็กไปอยู่ และนั่นคือความยากในการปฏิบัติหน้าที่ในการให้ความคุ้มครอง เด็กข้ามเขตแดนของทั้งสองประเทศ จึงจำเป็นที่จะต้องคอยตรวจสอบการให้ความคุ้มครอง นอกจากนี้ความรับผิดชอบตามกฎหมายที่มีต่อเด็กในประเทศใหม่ ก็จะต้องถูกจัดให้มีขึ้นทันทีทันใด

หลักมูลฐานข้อที่ 12 จะต้องดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความแน่นอนว่า การรับบุตรบุญธรรมมีผลบังคับตามกฎหมายโดยสมบูรณ์ในทั้งสองประเทศ ¹

1

The International Child Welfare Review, No.1, 1961

จากหลักฐานทั้ง 12 ข้อข้างต้นแสดงให้เห็นถึงความพยายามที่จะคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก และรักษาผลประโยชน์ของเด็กให้มากที่สุด การรับบุตรบุญธรรมที่ผู้ขอรับบุตรบุญธรรมและเด็กที่จะเป็นบุตรบุญธรรม มีสัญชาติแตกต่างกันนั้น เป็นสิ่งที่ควรหลีกเลี่ยงอย่างมาก เว้นแต่ไม่มีทางเลือกเป็นอย่างอื่น คือพิจารณาแล้วเห็นว่าเด็กจะมีความสุขกว่าถ้าไปอยู่กับผู้ขอรับบุตรบุญธรรม แต่ทั้งนี้จะต้องพิจารณาครวัตรที่มีสัญชาติเดียวกันกับเด็กเสียก่อน ที่จะพิจารณาดังครวัตรที่มีสัญชาติต่างกับเด็ก ทั้งนี้เพราะการรับบุตรบุญธรรมระหว่างประเทศนั้น เด็กต้องไปใช้ชีวิตอยู่ในประเทศอื่นที่มีขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมต่างกับที่เด็กเคยเป็นอยู่ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องที่ผู้เกี่ยวข้องกับเด็กทุกฝ่ายควรจะมีโอกาสได้ศึกษาให้ถี่ถ้วนก่อนที่จะมีการยกเด็กให้เป็นบุตรบุญธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศที่เล็งเห็นแตกต่าง อาจทำให้เกิดขมขื่นแก่เด็กเมื่อโตขึ้นมา เด็กจะสงสัยว่าทำไมคนจึงไม่เห็นเราผิวพรรณที่แตกต่างจากบิดามารดา หรือบุคคลอื่น ๆ ที่แวดล้อมตัวอยู่ ซึ่งจะ ทำให้เด็กกลายเป็นเด็กที่มีปัญหาการบอกความจริงแก่เด็กว่าเด็กไม่ใช่บุตรที่แท้จริงนั้น เป็นสิ่งที่หลาย ๆ ประเทศเริ่มจะปฏิบัติอยู่ แคมเปญนี้ก็อาจจะกลายเป็นผลร้าย คือเด็กอาจมีจิตใจขาดแค่นึคา มารดาที่แท้จริงของตน และแสวงหาว่าใครคือผู้ที่ทอดทิ้งตน ใครคือผู้ที่ไม่รับผิดชอบตน เป็นต้น

การรับบุตรบุญธรรมระหว่างประเทศนี้ จะมีผลดีในแง่ที่ว่า ผู้ขอ ๆ มีความบริสุทธิ์ใจ รัก และสงสารเด็กอย่างแท้จริง ปราบปรามจะเลี้ยงดูเด็กให้มีความสุข มีได้ประสงค จะนำเด็กจากชาติต่าง ๆ ไปเลี้ยงดูเหมือนสัตว์เลี้ยง หรือหวังผลประโยชน์จากเด็ก และเด็กนั้นไม่สามารถอยู่กับบิดา มารดาหรือญาติพี่น้องที่แท้จริงได้ ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใด ๆ ก็ตาม ซึ่งก็มีอยู่หลายสาเหตุ ในการรับบุตรบุญธรรมระหว่างประเทศนี้ ควรจะต้องผ่านหน่วยงานที่รับผิดชอบเรื่องนี้โดยตรง และจะต้องให้ความคุ้มครองแก่เด็กในประเทศใหม่ด้วย การรับบุตรบุญธรรมระหว่างประเทศนั้น ต้องมีการทดลองเลี้ยงดูก่อนระยะหนึ่ง เพื่อให้เด็กได้คุ้นเคยกับผู้ขอ ๆ และประเทศใหม่ที่ตนจะไปอยู่ และเข้าใจถึงวัฒนธรรมของประเทศใหม่นั้นด้วย

สรุปหลักฐานทั้ง 12 ข้อข้างต้น แสดงให้เห็นถึงจุดมุ่งหมายสำคัญ 2 ประการ
คือ

1. เพิ่มการรับบุตรบุญธรรมขึ้นภายในประเทศ เพื่อที่จะทำให้การรับบุตรบุญธรรมระหว่างประเทศลดลง เพียงเท่าที่จำเป็นในภาวะปัจจุบัน
2. เพิ่มการคุ้มครองที่ดีกว่าให้แก่เด็ก ๆ เหล่านั้น ในการรับบุตรบุญธรรมที่ได้ทำขึ้นภายนอกประเทศของเด็ก

ส่วนที่ 6 เด็กที่เหมาะสมจะรับเป็นบุตรบุญธรรม และเด็กที่ไม่เหมาะสมจะรับเป็นบุตรบุญธรรม

เด็กที่เหมาะสมจะรับเป็นบุตรบุญธรรม (Children for whom adoption is appropriate)

1. ควร เป็นเด็กที่สามารถแยกออกมาจากการเลี้ยงดูของผู้ให้กำเนิดได้โดยไม่มีปัญหาทั้งทางร่างกายและจิตใจ
2. ควรจะเป็นเด็กที่สามารถสร้างสัมพันธ์ภาพกับผู้ปกครองใหม่ได้อย่างดี และสามารถเข้ากับครอบครัวใหม่ได้รวดเร็ว
3. ควร เป็นเด็กที่สามารถรับมาเลี้ยงดูโดยอิสระอย่างถูกต้องตามกฎหมาย มิใช่เด็กนอกสมรส
4. ควรจะเป็นเด็กที่ขาดบิดามารดา โดยบิดามารดาอาจเสียชีวิตไป และไม่มีครอบครัวอื่นมาช่วยค้ำจุน
5. ควรจะเป็นเด็กที่บิดามารดามีเหตุผลอย่างเพียงพอ โดยพิจารณาถึงหนทางความก้าวหน้าของเด็ก และชีวิตของเด็กว่าจะดีกว่าที่เป็นอยู่อันจะนำมาซึ่งการตัดสินใจยกเด็กให้โดยสมัครใจ

6. ควรจะเป็นเด็กที่ผ่านการคัดสรรเกี่ยวกับสิทธิการปกครองของเด็กโดยอำนาจศาล หลังจากพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ปกครองของเด็กไม่สามารถให้การเลี้ยงดูหรือปกป้องในตัวเด็กได้¹

เด็กที่ไม่เหมาะสมจะรับเป็นบุตรบุญธรรม (Children for whom adoption is not suitable)

1. เด็กที่มีความผูกพันใกล้ชิดกับครอบครัวของตนเองมาก และผู้ให้กำเนิดหรือญาติสามารถช่วยไ้บรรเทาความต้องการของเด็กทุกอย่างได้

2. เด็กที่สภาพทางร่างกายและจิตใจของเขาต้องการการดูแลอย่างถาวรจากครอบครัวของเขาเองมากกว่าจาก family home

3. เด็กซึ่งมีความใกล้ชิดกับครอบครัวที่เลี้ยงดูคน เพราะครอบครัวที่เลี้ยงดูเด็กมานั้นให้การดูแลรักษาเด็กเป็นเวลานานและสามารถสนองความต้องการของเด็กได้ แต่ไม่สามารถรับเด็กนั้นเป็นบุตรบุญธรรมได้ อันเนื่องจากสาเหตุหนึ่งสาเหตุใด²

ส่วนที่ 7 หลักสำคัญ 3 ประการที่มีอิทธิพลในเรื่องการรับบุตรบุญธรรมของสมาคมสวัสดิภาพเด็กของอเมริกา (Child Welfare League of America)

สมาคมสวัสดิภาพเด็กของอเมริกา (Child Welfare League of America) ถือว่าเป็นสถาบันที่มีความสำคัญอันหนึ่งในการวางมาตรฐานในเรื่องการรับบุตรบุญธรรม มาตรฐานในการรับบุตรบุญธรรมของสถาบันนี้ เป็นที่ยอมรับของหน่วยงานต่าง ๆ ที่ดำเนินการเกี่ยวกับ

¹ Child Welfare League of America, Standards for Adoption Service, cp. cit, p.13.

² Ibid.

การรับบุตรบุญธรรม ในการจะศึกษาเรื่องบุตรบุญธรรมจำเป็นต้องศึกษาถึงมาตรฐานของ C.W.L.A

ในระยะเวลา 40 ปีที่ผ่านมา สังคมได้เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการคุ้มครองเด็กและสวัสดิภาพของเด็ก โดยนำการวางระบบและวิธีการของกฎหมายมาใช้กับเด็ก บิดา มารดาที่แท้จริงและบิดามารดาบุญธรรม การกำหนดระบบดังกล่าวได้ถูกนำมาใช้โดยสมาคมสวัสดิภาพเด็กของอเมริกา (C.W.L.A.) ในปี 1955 สมาคมฯ ได้ทำการสำรวจอย่างกว้างขวางเกี่ยวกับการปฏิบัติขององค์กร (Agency) ของการรับบุตรบุญธรรม ซึ่งต่อมาภายหลังได้รับการเรียกชื่อว่า National Conference on Adoption

สมาคมสวัสดิภาพเด็กของอเมริกา (C.W.L.A.) ได้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการรับบุตรบุญธรรม โดยยึดหลัก 3 ประการ คือ

1. การรับบุตรบุญธรรมนั้นจะต้องเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ช่วยเหลือเด็กซึ่งไม่มีบ้านของตนเอง และการหาบ้านใหม่หรือครอบครัวใหม่ให้เด็ก จะต้องเป็นประโยชน์แก่เด็กมากขึ้น
2. การรับบุตรบุญธรรมนั้นจะต้องเป็นการช่วยให้เด็กที่ขาดการดูแลจากพ่อ แม่ ที่แท้จริงสามารถได้รับการเลี้ยงดูเป็นบุตรบุญธรรมได้ตามกฎหมาย รวมทั้งจะสามารถสร้างความสัมพันธ์กับพ่อ แม่ใหม่และชีวิตครอบครัวใหม่ได้
3. การรับบุตรบุญธรรมนั้นจะต้องเป็นไปเพื่อให้โอกาสที่จะมีครอบครัวแก่เด็กทุกคนโดยไม่ขึ้นกับอายุ ศาสนา เชื้อชาติ สัญชาติ ฐานะความเป็นอยู่ หรือแม้แต่ความพิการก็ไม่ควรเป็นอุปสรรคต่อการมีชีวิตอยู่ในครอบครัวและชุมชน¹

¹ Ibid, p.2.

แม้ว่าบ่อยครั้งที่สถานการณ์ในชุมชนและสังคมที่ไม่สามารถจัดหาบริการที่จะถึงขั้นสูงสุดของสังคมนั้น แต่บริการการรับบุตรบุญธรรมส่วนใหญ่ก็ยอมรับมาตรฐานของสมาคมสวัสดิภาพเด็กของอเมริกา (C.W.L.A.) นี้เป็นหลักปฏิบัติ

ส่วนที่ 8 มาตรฐานในการรับบุตรบุญธรรมของสมาคมสวัสดิภาพเด็กของอเมริกา
(Child Welfare League of America)

ในปี 1955 สมาคมสวัสดิภาพเด็กของอเมริกา ได้มีการประชุมเพื่อสำรวจอย่างกว้างขวางเกี่ยวกับการปฏิบัติขององค์กร (Agency) ของการรับบุตรบุญธรรม เพื่อวางมาตรฐานในการรับบุตรบุญธรรมโดยเรียกชื่อการประชุมนี้ว่า National Conference on Adoption การสำรวจดังกล่าวทำให้ได้ข้อมูลหลายประการเกี่ยวกับการรับบุตรบุญธรรม ซึ่งผลที่ได้สามารถให้คำจำกัดความของสมมติฐานหลักสำคัญ คุณค่าและความรู้อ่าง ๆ ซึ่งมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงในการปฏิบัติกรรับบุตรบุญธรรมจนกลายเป็นมาตรฐานซึ่งเป็นที่ยอมรับกันอยู่โดยทั่วไป แม้ว่าบ่อยครั้งที่สถานการณ์ในชุมชนและสังคมจะทำให้เกิดความเป็นไปไม่ได้ที่จะจัดหาบริการที่จะถึงขั้นสูงสุดของสังคมนั้น แต่บริการการรับบุตรบุญธรรมส่วนใหญ่ก็ยอมรับมาตรฐานของ Child Welfare League of America เป็นหลักปฏิบัติ บริการ ๆ ที่เกิดขึ้นใหม่ ๆ ก็ยอมรับมาตรฐานนี้

มาตรฐานในการรับบุตรบุญธรรมของสมาคมสวัสดิภาพเด็กของอเมริกา ได้พยายามให้คำจำกัดความและกล่าวถึงการรับบุตรบุญธรรมในแง่มุมต่าง ๆ ไว้มากมายพอสรุปได้ คือ

1. การรับบุตรบุญธรรมเป็นบริการสวัสดิการเด็ก (Adoption as a Child Welfare Service) สมาคม ๆ ได้พยายามชี้ให้เห็นว่าการรับบุตรบุญธรรมเป็นบริการทางสังคมซึ่งจัดให้มีขึ้นโดยชุมชนหรือรัฐโดยผ่านทางองค์กรของสังคม เพื่อให้บริการแก่เด็กซึ่งมีคามารถที่แท้จริงไม่สามารถให้การดูแลได้และให้บริการแก่เด็กซึ่งต้องการและจะได้รับผลประโยชน์จากครอบครัวใหม่ที่ถาวรโดยการถูกรับเป็นบุตรบุญธรรมตามกฎหมาย

นอกจากนี้สมาคมฯ ยังได้วางมาตรฐานปลั๊กย่อยไว้เป็นข้อสังเกตอีกหลายประการ ในการรับบุตรบุญธรรม ได้แก่

วัตถุประสงค์ของการให้บริกาการในการรับเด็กมาเลี้ยงเป็นบุตรบุญธรรม

วัตถุประสงค์แรกของการให้บริกาการในการรับเด็กมาเลี้ยงเป็นบุตรบุญธรรม ก็เพื่อที่จะช่วยเด็กที่ไม่มีบ้านอยู่และสามารถเข้าไปเป็นสมาชิกในครอบครัวซึ่งสามารถให้ความรัก การเลี้ยงดู การกบอง เพื่อพัฒนาทั้งทางด้านสุขภาพและบุคลิกภาพของเด็ก

การมอบเด็กให้เป็นบุตรบุญธรรม ควรจะมีจุดมุ่งหมายหลักในเรื่องการ อยู่ดีกินดีของเด็ก ความต้องการของเด็กควรจะถูกกำหนดเป็นอันดับแรกของการให้บริกาการทั้งหมด และจะต้องเป็นการยอมรับร่วมกันระหว่างผู้ให้กำเนิดและผู้ปกครองที่รับเด็กไปเลี้ยง

วัตถุประสงค์หลักของการรับเด็กมาเลี้ยงเป็นบุตรบุญธรรมไม่ควรเป็น การหาเด็กสำหรับครอบครัว และไม่ควรมุ่งหวังที่จะให้ความช่วยเหลือครอบครัวที่ไม่มีบุตร การแพทย์ การรักษาโรคเกี่ยวกับจิตใจ

เด็กที่สมควรจะรับไว้เป็นบุตรบุญธรรม

การรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมควรจะให้พิจารณาเด็กที่สามารถแยกออกจาก การเลี้ยงดูของผู้ให้กำเนิด หรือเด็กที่สามารถรับมาเลี้ยงได้โดยอิสระอย่างถูกกฎหมาย และจะต้องเป็นเด็กที่สามารถสร้างสัมพันธ์ภาพกับผู้ปกครองใหม่และพัฒนาเข้ากับครอบครัว ใหม่ได้ดี

เด็กที่ไม่สมควรจะรับไว้เป็นบุตรบุญธรรม

เด็กที่ไม่สมควรจะแยกออกจากครอบครัวผู้ให้กำเนิดได้ หรือสภาพร่างกาย จิตใจของเขาต้องการการดูแลอย่างถาวรจากครอบครัวที่แท้จริงของตนเองมากกว่าครอบครัว

อื่น เด็กเหล่านี้ไม่สมควรรับไว้ เป็นบุตรบุญธรรม เพราะจะทำให้เกิดปัญหาแก่เด็กต่อไป
เด็กประเภทเหล่านี้การรับบุตรบุญธรรมควรจะเป็นวิธีท้ายสุดและทำเฉพาะที่เห็นว่าจะ
ประโยชน์แก่เด็กมากที่สุดเท่านั้น

บริการที่ต้องการในการรับเด็กมาเลี้ยง

ในการรับเด็กมาเลี้ยงนั้น เพื่อให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ควรจัด
บริการให้แก่วัยให้กำเนิด, จัดบริการให้แก่วัยเด็ก, จัดบริการให้แก่วัยที่
ต้องการรับเด็กมาเลี้ยง การจัดบริการเหล่านี้ควรจัดเตรียมไว้ให้พร้อมในหลายหน่วยงานเพื่อประสานงาน
กันและกัน

การเตรียมการป้องกัน

การป้องกันควรอาศัยความร่วมมือจากสามฝ่าย เด็กควรได้รับการป้องกัน
ไม่ให้เกิดการถูกแยกโดยไม่จำเป็นจากผู้ให้กำเนิด ในเมื่อผู้ให้กำเนิดยังสามารถปฏิบัติ
หน้าที่ในการปกครองดูแลได้ เด็กควรได้รับการป้องกันในการถูกมอบให้กับบ้านซึ่งไม่
เหมาะสมหรือบ้านที่จะทำลายความเป็นอยู่ของเด็ก เด็กควรได้รับการป้องกันการเข้า
แทรกของผู้ให้กำเนิดหลังจากที่ได้เข้าไปอยู่ยังบ้านที่รับเลี้ยง เป็นบุตรบุญธรรมแล้ว
และเด็กควรได้รับการป้องกันการสูญเสียสิทธิที่จะได้รับจากผู้ปกครองตามกฎหมาย

บริการของหน่วยงานที่ดำเนินการในการรับบุตรบุญธรรม

การจัดการเกี่ยวกับเรื่องการให้เด็กไปเป็นบุตรบุญธรรมเป็นหน้าที่ซึ่ง
ควรจะมีให้ทำได้เฉพาะองค์การหรือหน่วยงานที่มีได้หวังผลประโยชน์หรือกำไรใด ๆ
หรือที่เป็นสาธารณูปถัมภ์ มีจุดประสงค์แรกคือ ให้บริการทางด้านสังคมและอยู่ภายใต้
กฎหมายที่เหมาะสมซึ่งควบคุมโดยรัฐหรือชุมชนในท้องถิ่น

จะเห็นได้ว่ามาตรฐานปลั๊กย่อยต่าง ๆ ที่กล่าวมานี้ มีประโยชน์และมีความสำคัญในการดำเนินการในเรื่องการรับบุตรบุญธรรม ซึ่งเห็นว่าควรจะนำมาพิจารณาใช้ในการดำเนินการรับบุตรบุญธรรมของไทยได้บ้างเหมือนกัน

2. บริการสำหรับบิดามารดาที่แท้จริง (Services For Natural Parents) สมาคม ฯ ได้เห็นความสำคัญของบริการที่จะต้องจัดให้แก่ผู้ให้กำเนิดที่แท้จริงของเด็ก การให้บริการแก่ผู้ให้กำเนิดนี้ต้องเกิดจากความร่วมมือกันของกลุ่มทำงานด้านสังคม ซึ่งประกอบด้วยแพทย์ (โดยเฉพาะอย่างยิ่งสูติแพทย์และกุมารแพทย์) นักกฎหมาย บุคคลากรในโรงเรียน บุคคลากรในโรงพยาบาล พยาบาลสาธารณสุข และบุคคลผู้มีส่วนรวมในการให้ความช่วยเหลือผู้ปกครองแต่ละคน การบริการที่จัดสำหรับผู้ให้กำเนิดนี้จะเป็นการบริการสิทธิและผลประโยชน์ของผู้ให้กำเนิด ผู้ให้กำเนิดควรมีสิทธิเกี่ยวกับการเลือกบ้านและศาสนาของผู้ที่จะรับเด็กไปเลี้ยง เพื่อให้แน่ใจว่าเด็กของเขาจะได้ไปอยู่ในที่ที่ดีที่สุด

3. บริการสำหรับเด็ก (Services For the Child) สมาคม ฯ ได้เป็นความสำคัญของบริการที่จะจัดสำหรับเด็กโดยจะต้องศึกษาถึงครอบครัวที่แท้จริงของเด็ก ศึกษาถึงบุคคลลักษณะ อุปนิสัยใจคอของเด็กเพื่อที่จะจัดครอบครัวที่เหมาะสมให้กับเด็กต่อไป นอกจากนี้ยังเห็นว่าเด็กควรจะมีโอกาสได้ศึกษาถึงครอบครัวที่เขาจะต้องไปอยู่ด้วย เพื่อการปรับตัวให้สามารถเข้ากับครอบครัวใหม่ต่อไป

4. บริการระหว่างและภายหลังจัดหาสถานที่รับเลี้ยงบุตรบุญธรรม (Services During and After Adoption Placement) การให้บริการในระหว่างและภายหลังการหาสถานที่รับเลี้ยงบุตรบุญธรรมนั้น สมาคม ฯ ได้ชี้ให้เห็นถึงหลักเกณฑ์ในการเลือกครอบครัวให้กับเด็ก และความเหมาะสมระหว่างเด็กและผู้จะมาเป็นผู้รับเลี้ยงบุตรบุญธรรม ซึ่งจะต้องดูอายุ เชื้อชาติ วัฒนธรรม สังคม ศาสนา ภูมิหลัง ด้านการศึกษา

ลักษณะพิเศษทางด้านสรีระ บุคลิกภาพ ฯลฯ พ่อ แม่บุญธรรมควรได้รับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเด็ก จากพ่อแม่ที่แท้จริง เช่น ประวัติการเจริญเติบโต ลักษณะนิสัยข้อมูลทางการแพทย์เกี่ยวกับ โรคภัยไข้เจ็บของเด็ก ข้อมูลเกี่ยวกับพ่อ แม่ที่แท้จริง ฯลฯ

5. บริการสำหรับพ่อ - แม่บุญธรรม (Services For Adoptive Parents) การจับบริการให้แก่พ่อแม่บุญธรรมนั้น สมากม ๆ เห็นว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นไม่ว่าจะเป็นการจับบริการเป็นรายย่อยหรือเป็นกลุ่มเพื่อคุ้มครองผลประโยชน์ของพวกเขาเหล่านั้น ซึ่งเริ่มตั้งแต่บริการเลือกเด็กที่เหมาะสมให้กับพวกเขาและช่วยเหลือในการขอรับเด็กบุญธรรม ตามกฎหมายให้เสร็จเรียบร้อย และเมื่อพ่อแม่บุญธรรมได้ถูกเลือกสำหรับเด็กแล้ว เขาก็ควรมีโอกาสตัดสินใจว่าเขาเหมาะสมกับเด็กหรือไม่ และจะต้องมีการพิจารณาถึงคุณสมบัติและจัดเด็กให้เหมาะสมกับครอบครัวบุญธรรมด้วย

6. องค์กรและการบริหาร (Organization and Administration) สมากมา ได้กล่าวถึงหน่วยงานและการบริหารงานที่เกี่ยวข้องกับการรับบุตรบุญธรรม โดยได้กล่าวถึงอำนาจหน้าที่ขององค์กรที่ทำหน้าที่ดำเนินงานเกี่ยวกับการรับบุตรบุญธรรม ซึ่งจะต้องมีการได้รับมอบอำนาจและกำหนดวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายไว้ให้แน่ชัดในการดำเนินงาน และองค์กรต่าง ๆ เหล่านี้จะต้องรักษามาตรฐานไว้ให้ดีโดยคำนึงถึงความต้องการของรัฐและชุมชน การดำเนินงานขององค์กรนี้จะต้องผ่านทางสื่อมวลชน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และนิตยสารต่าง ๆ ฯลฯ เพื่อประกาศให้ทราบถึงความต้องการในการหาครอบครัวที่เหมาะสมมารับบุตรบุญธรรม ซึ่งหน่วยงานจะอยู่ในระดับมาตรฐานหรือไม่ จะต้องขึ้นอยู่กับคณะผู้ร่วมงาน ซึ่งจะต้องได้รับความร่วมมือจากบุคคลต่างอาชีพ เช่น แพทย์ นักกฎหมาย นักสังคมสงเคราะห์ ฯลฯ

7. การรับบุตรบุญธรรมกับชุมชน (Adoption Services and the Community)

สมาคม ฯ ได้กล่าวถึงการรับบุตรบุญธรรมกับชุมชนว่า ชุมชนในฐานะที่มีความเกี่ยวข้องกับเด็ก ควรจะจัดหาการบริการทางสังคมแก่เด็กทุกคนตามความต้องการของเด็กและปัญหาที่เด็กเผชิญอยู่เป็นพิเศษ ถือเป็นหน้าที่รับผิดชอบที่จะต้องเตรียมและสนับสนุนโครงการสวัสดิภาพเด็กอย่างมั่นคงถาวร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการบริการรับบุตรบุญธรรม ซึ่งเป็นโครงการที่จะต้องจัดทำพิเศษ หน้าที่ความรับผิดชอบในการกำหนดสถานที่แก่บุตรบุญธรรมควรถูกกำหนดขึ้นโดยกฎหมายและโดยข้อตกลงระหว่างรัฐ และตัวแทนของสังคมท้องถิ่น ซึ่งเมื่อรัฐเป็นผู้กำหนดแล้ว หน่วยงานต่าง ๆ ก็ควรจะให้อยู่ในมาตรฐานเดียวกัน เพื่อให้แน่ใจว่าจะเป็นหน่วยงานที่มีคุณภาพ